

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

HUSITSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Příprava a realizace woodcrafterského tábora 2016

The preparation and realization of woodcrafter camp 2016

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

PhDr. Hana Dvořáčková

Autor práce:

Silvie Příbylová, DiS.

Praha 2017

Poděkování:

Chtěla bych poděkovat své vedoucí bakalářské práce PhDr. Haně Dvořáčkové za odborné vedení, za pomoc a rady při zpracování této práce. Dále bych ráda poděkovala své kolegyni Mgr. Mirce Zelenákové za přečtení a věcné okomentování práce. Svě mamce za opravení gramatických chyb v práci. A také hlavně celému svému kmeni za krásný tábor.

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze dne..... Jméno autora.....

Anotace:

Bakalářská práce se zaměřuje na přípravné práce okolo woodcrafterského tábora kmene Strážců údolí a jeho následující realizaci v roce 2016. Teoretická část se věnuje pojmu woodcraft, jeho zakladateli, woodcrafterské výchově a čtyřnásobnému zákonu. V druhé části je popsána legislativa a samotné přípravy tábora se všemi svými stránkami.

Praktická část práce se zaměřuje na samotnou realizaci a průběh tábora. Dotazníková část zkoumá spokojenost a zpětnou vazbu účastníků na tábor a také jak účastníci woodcraft vnímají a co pro ně znamená.

Annotation:

Goal of this thesis is to describe preparation and realisation of woodcraft camp in year 2016. Thesis composes from theory part, where woodcraft as movement and legal requirements are described, and practical part, where preparation, realisation and feedback are described.

Klíčová slova:

letní dětský tábor, woodcrafterský tábor, woodcraft, příprava tábora, program, rozpočet, celotáborová hra, režim dne

Keywords:

children's summer camp, camp woodcraft, woodcraft, preparation camp, program, budget, camp game, daily program

OBSAH:

ÚVOD:	8
TEORETICKÁ ČÁST	8
1 Woodcraft a Liga lesní moudrosti	8
1.1 Původ Woodcraftu a život Ernesta Thompsona Setona	8
1.2 Woodcraft v Čechách	11
1.3 Prostředky woodcrafterské výchovy	12
1.4 Cíle woodcraftu	16
1.5 Symboly woodcraftu	17
1.6 Funkce ve kmeni.....	20
2 Tábor a jeho příprava	21
2.1 Legislativa související s tábory	21
2.2 Harmonogram příprav tábora	23
2.3 Organizační příprava tábora	25
2.3.1 Typ a druh tábora	25
2.3.2 Tým pracovníků	26
Praktická část	28
3 Realizace tábora	28
3.1 Výběr lokality tábora	28
3.2 Stravování	28
3.3 Ekonomická rozvaha tábora	29
3.4 Programová příprava tábora	30
3.4.1 Režim dne	30
3.4.2 Kmenový program	32
3.5 Celotáborová etapová hra	33
4 Výzkumná část	35
4.1 Cíl výzkumu	35
4.2 Informace o respondentech	36

4.3	Vyhodnocování dotazníku	36
4.4	Závěr dotazníku	46
5	Závěr	47
6	Seznam použité literatury	48
7	Elektronické zdroje	49
8	Seznam obrázků	50
9	Přílohy	51

ÚVOD:

„Jsme obklopeni moudrostí, člověk není jejím pramenem, nýbrž pouhou nádrží a může vydat jen to, co nasbíral.“

– Ernest Thompson Seton

Když jsem poprvé držela v ruce knihu, *Dva divoši* od výše uvedeného autora, říkala jsem si, že je to zajímavá kniha. Ovšem spíše pro kluky a tak jsem ji odložila. O několik let později se tato kniha stala mou nejoblíbenější a nejčtenější. Hledám v ní inspiraci, uklidnění, moudrost a souznění nejen s přírodou. O dalších několik let jsem zjistila, že nejsem jediná, kdo má tuto knihu tak rád. Zjistila jsem, že je celá organizace lidí, kteří tuto knihu znají a mají ji v oblibě. Věděla jsem, že tady zapadnu.

O dalších několik let jsem byla těmito lidmi zvolená za náčelnici kmene Strážců údolí a byla to pro mě čest, jít ve stopách mého oblíbeného autora a předávat jeho moudrost dál, mladším generacím.

Kmen Strážců údolí existuje již 25 let, založil jej můj blízký přítel v době, kdy mi byl necelý rok. K tomuto člověku si dodnes chodím pro rady, nejen ohledně kmene.

Kmen měl v roce 2016 svůj 19. letní tábor v řadě. Měl v sobě několik novinek a také mnoho tradic. Na táboře se řídíme tradicemi woodcraftu, který založil Ernest Thompson Seton.

Ve své bakalářské práci Vám chci říct jak woodcraft vnímáme, co woodcraft tvoří a jak pomocí něho můžeme vzdělávat a vychovávat nejen děti, ale i sami sebe. Seznámím vás se životem Ernesta Thompsona Setona, s čtyřnásobným ohněm, se systémem orlích per a v neposlední řadě hlavně s fungováním kmene Strážců údolí.

V praktické části se zaměřím na samotný tábor, na jeho přípravu i průběh. Praktická část je rozdělena do dvou částí. Právě zmíněné přípravy a posléze i samotné realizace a průběhu tábora a poté do dotazníkové části, která má za úkol zmapovat vnímání woodcraftu u dětí a u vedoucích. Dotazník se také zaměří na zpětnou vazbu tábora. Aby vedoucí věděli, čeho si děti cení na táboře, co mají rádi nebo co jim chybí.

Hlavním cílem celé práce je vytvoření manuálu pro budoucí generace kmene Strážců údolí. Manuál, po kterém mohou sáhnout ve chvíli, kdy se rozhodnou pořádat letní tábor a budou potřebovat poradit, kdy, co a jak začít zařizovat.

TEORETICKÁ ČÁST

1 WOODCRAFT A LIGA LESNÍ MOUDROSTI

„Woodcraft je uměním života.“

– Ernest Thompson Seton

Vznik myšlenky hnutí Woodcraftu – Lesní moudrosti, její vývoj, vznik a vývoj organizací nesoucích tuto myšlenku souvisí úzce s vývojem osobnosti Ernesta Thompsona Setona. Seton byl americký spisovatel, malíř, přírodovědec a v neposlední řadě pedagog. Osobnostní rysy zakladatele a jeho původ měly přímý vliv na utváření myšlenky hnutí.

„Liga lesní moudrosti je nezávislá samostatná organizace sdružující chlapce i dívky, muže i ženy každého věku se zájmem o woodcraft - výchovné hnutí, které vytvořil počátkem 20. století americký spisovatel, malíř, přírodovědec a pedagog Ernest Thompson Seton.“¹

1.1 Původ Woodcraftu a život Ernesta Thompsona Setona

Slovo woodcraft se překládá jako „zálesácká dovednost/činnost“, protože je spojen se zálesáckou tradicí osidlování pobřeží Ameriky.²

Původ woodcraftu je spojen s vývojem s osobnosti Ernesta T. Setona a proto je potřeba se seznámit s jeho životem, abychom mohli popsat vznik hnutí, pro tyto účely je nejlepší se seznámit s knihou *Náčelník*³.

„Narodil se 14. 8. 1860 jako Ernest Evan Thompson Seton v severovýchodní Anglii.

Roku 1866 se po ztrátě majetku v Anglii rodina trvale odstěhovala do Kanady, kde si v nedotčené přírodě osvojoval zálesácké způsoby života.“⁴

¹ Liga lesní moudrosti (2013). p: úvodní strana (<http://www.ligalesnimoudrosti.cz/>, uloženo: 11. 12. 2016).

² Wikipedie (2015): Woodcraft. (<https://cs.wikipedia.org/wiki/Woodcraft>, uloženo 11.12.2016).

³ ANDERSON, H. Allen. *Náčelník: Ernest Thompson Seton a mizející Západ*. Praha: Václav Vávra, 2012. ISBN 978-80-904543-0-9

⁴ PORSCHE, Josef, Kamila LUNEROVÁ, a spol. *Kmenové zřízení..* Praha: Liga lesní moudrosti - The Woodcraft League, 2011. Les (Liga lesní moudrosti). ISBN 978-80-904567-0-9, s. 9.

Když začal Seton chodit do školy, založil si s kamarády družinu Robina Hooda, kde byl jejich náčelníkem, jako úkryt využívali jeskyni pod domem, ve kterém žili s rodinou v Torontu.

Odjel na studia umění do Anglie, kde žil velmi skromně, nevyhledával stálý příjem a tak často hladověl. Přesto tyto dny prohlašoval za „*nejen hladovými, ale i šťastnými dny*“. Po dvou letech však zesláblý a nemocný byl nucen se vrátit domů. Do Evropy se vrátil v roce 1890 a to do Paříže, kde vystavoval svůj obraz Spící vlk, poté však šokoval dalším obrazem Triumf vlků, čímž si uzavřel dveře do kruhů mezi umělci, jak doma tak i v zahraničí.

V roce 1893 odjel na americký západ, kde si sehnal práci jako lovec vlků a setkává se s králem vlků – Lobem. V roce 1894 vydává povídku o Lobovi, díky které je považován za zakladatele žánru povídek o zvířatech.⁵

Obrázek 1 - Spící vlk - E. T. Seton

Ve svých čtyřiceti letech si koupil farmu Cos Cob, kde mladíkům, kteří farmu spíše ničili, nabídl činnost po vzoru indiánů. Od té doby vydával články a návody o životě v přírodě v časopise Ladies Home Journal na podporu nově vznikajícího hnutí – woodcraft. První kmen vznikl v roce 1902. V roce 1903 vydal knihu Dva divoši (Two Little Savagnes), ve které názorně ukazuje a vysvětluje, co woodcraft je a jak ho tvořit.

⁵ PORSCH, Josef, Kamila LUNEROVÁ, a spol. *Kmenové zřízení..* Praha: Liga lesní moudrosti - The Woodcraft League, 2011. Les (Liga lesní moudrosti). ISBN 978-80-904567-0-9, s. 9

Seton vyrůstal v duchu presbyteriánské církve. Až když během pobytů v Evropě se odloučil od rodiny a odtrhl se od učení, jež zatemnilo jeho dětství, byl schopen se učit ze zkušeností života. Když poznával mladou civilizaci na východě Ameriky a srovnal ji s mizející kulturou indiánů – to vše napomohlo myšlence woodcraftu, jako prvku výchovy pro mládež.

Důvodem proč je indián vzorem hnutí pramení z čistého poznání a zkušeností s nimi, oproti zkušenosti výchovy jeho otce. Seton si oblíbil jejich kulturu, tradice, zvyky i náboženství.

V roce 1906 se setkává s Robertem Baden-Powellem, čímž ovlivnil i vznik skautingu. Z počátku byl i ve vedení Boys Scout of America, zanedlouho ovšem zjistil, že toto spojení není možné pro organizace. Kvůli nepřetržitým sporům odešel z vedení Boys Scout of America a zakládá roku 1915 vlastní organizace *Woodcraft League of America*.

„V roce 1930 se odstěhoval z New Yorku na pozemky u Santa Fé, kde v letech 1931 – 1934 vybudoval centrum woodcraftu Seton College of Indians Wisdom, kde probíhaly kurzy a letní tábory až do roku 1942. Dne 23. 10. 1946 E. T. Seton zemřel a zanechal po sobě mimořádné dílo, které je inspirující dodnes.“⁶

Obrázek 2 - Triumf vlků

⁶ PORSCH, Josef, Kamila LUNEROVÁ, a spol. *Kmenové zřízení*.. Praha: Liga lesní moudrosti - The Woodcraft League, 2011. Les (Liga lesní moudrosti). ISBN 978-80-904567-0-9, s. 9-10.

1.2 Woodcraft v Čechách

Miloš Seifert (Woowotanna) přeložil knihy E. T. Setona a byl největším propagátorem myšlenky woodcraftu u nás v historii. Založil první woodcrafterskou organizaci v našich zemích – Zálesácká liga Československá v roce 1922.

Počátky hnutí jsou však datovány již o 10 let dříve, kdy vedle skautských oddílů vznikají různé kroužky. Právě Seifert zakládá v berounském gymnáziu kroužek, Přátelé přírody, ze kterého později vzniká kmen Děti živěny. O rok později vzniká v Praze oddíl Psohlavci, který zakládají Jan Hořejší a Bořivoj Miller a právě díky známosti Seiferta s Hořejším se v jejich činnosti začínají objevovat prvky woodcraftu, jak o něm psal Seton.

Jedna z nejdůležitějších a nejinspirativnějších událostí pro český woodcraft byla návštěva Setona v Praze o Vánocích v roce 1936.

Během války byly veškeré činnosti woodcrafterských kmenů a organizací zrušeny. Nejdříve nacisty, kdy byly přetvořeny na sportovní kluby a později pod nátlakem režimu dobrovolně rozpuštěny.

Během roku 1968 byly pokusy o znovu založení, ale bohužel neúspěšné a její propagátoři byli nuceni veškeré žádosti stáhnout. Myšlenka woodcraftu však nikdy nevymizela. Skrývala se pod jinými názvy a organizacemi. Příznivci se scházeli ve sklepech domů, vyrazili společně na vandry a výlety. Takto tomu bylo až do roku 1989, kdy nejznámějším oddílem byl pražský Neskenon a ohnivecké společenství založené na tradicích Midewiwinu.

Novodobá historie Ligy započala 2. 6. 1990, kdy byla na slavnostním sněmu na Malém Waldenu u Skleného nad Oslavou obnovena její činnost oficiálně. V létě 1990 se začali pořádat první woodcrafterské tábory pod hlavičkou Ligy lesní moudrosti (dále LLM). Obnovili se vztahy se zahraničními příznivci, s rodinou E. T. Setona a veškerými organizacemi udržující tradice lesní moudrosti.

V roce 2010 měla LLM 1099 členů a tím se stala nejpočetnější woodcrafterskou organizací ve světě. LLM se podílela i na vzniku mezinárodního woodcrafterského hnutí.⁷

---

⁷ PORSCH, Josef, Kamila LUNEROVÁ, a spol. *Kmenové zřízení*.. Praha: Liga lesní moudrosti - The Woodcraft League, 2011. Les (Liga lesní moudrosti). ISBN 978-80-904567-0-9, s. 11-12.

1.3 Prostředky woodcrafterské výchovy

Woodcraft má 4 pomyslné pilíře ke správné výchově. Jsou jimi:

1. Táboření a pobyt v přírodě
2. Harmonický rozvoj osobnosti
3. Woodcrafterské zákon
4. Woodcrafterské společenství

PILÍŘ 1. TÁBOŘENÍ A POBYT V PŘÍRODĚ

Woodcrafterská výchova a činnost se provádí převážně venku v přírodě. Pokud možno daleko od vymožeností moderního světa a pouze s nejpotřebnějšími věcmi. K tomu vede táboření. Woodcrafterské táboření má mnoho podob – toulání po horách, výpravy kousek za město, putování po dalekých krajinách, sjíždění řek, dny plné her nebo vyrábění, tábory a to vše v jakémkoliv ročním období i počasí.

Každé táboření či jiná činnost by měla být čistá a malebná. Nejde jen o očistění člověka, ale i místa kde zrovna pobývá. S přírodou se snaží spojit a nezneužít ji. Člověk je nucen osvojit si znalosti přírody, být vynalézavý a kreativní při pobytu a vypomocť si s tím, co mu příroda nabízí.

Nezbytnou součástí táboření je táborový oheň a péče o něj. Woodcrafter se vždy snaží místo kde byl uklidit a zanechat krásnějším, než tam přišel.

Seton tvrdí, že až polovina nemocí je v naší mysli a druhá polovina v našich domovech. A proto je potřeba vyjít ven do přírody, kde ožije náš duch, který z přírody vzešel a bude nám lépe, fyzicky i psychicky.⁸

PILÍŘ 2. HARMONICKÝ ROZVOJ OSOBNOSTI

Woodcrafterská výchova je založená na celoživotním vzdělávání a práci na sobě. Klade důraz na všestranný rozvoj člověka.

Pro woodcraftera je důležité pěstování fyzické síly a zdatnosti. Což nemusí být pouze výše zmíněným tábořením, ale například pomocí her, sportů a jiných aktivit na čerstvém vzduchu. Tím se stará o rozvoj Těla.

Měl by mít přirozenou potřebu znát přírodu kolem sebe. Stromy a rostliny, rozumět zvukům v lese i na louce. Umí se radovat z drobností, které mu dává příroda, jako je hvězdné nebe, ale i déšť. Ví, jak se utábořit a uvařit si aniž by tím zatížil přírodu, či ji

⁸ PORSCH, Josef, Kamila LUNEROVÁ, a spol. *Kmenové zřízení*.. Praha: Liga lesní moudrosti - The Woodcraft League, 2011. Les (Liga lesní moudrosti). ISBN 978-80-904567-0-9, s. 23.

ublížil. Díky klidné a vyrovnané mysli je schopen čelit jak příjemným tak i nepříjemným okolnostem ve svém životě. Tím to se stará o rozvoj Mysli.

Malebnost však není pro woodcraftera pouze v přírodě, ale i v tom co nosí na sobě a jak vypadají jeho věci. Proto se snaží si vše vyrobit a obstarat sám. Woodcrafter je zručný a šikovný. Díky tomu, že věci si sám vyrobí, vzniká mu k nim i jiný vztah. Více si jich váží, ale také si pak váží i více darů, protože ví, co obnášejí. Snaží se využívat přírodních materiálů, ovšem nevyhýbá se moderním pomůckám, pokud mu pomohou ochránit jeho zdraví. Tímto se stará o rozvoj Rukou.

Neodmyslitelnou částí je pouto k druhým lidem. Vztahy, které ho ovlivňují v jeho životě. Snaží se pomáhat a rozdávat radost ve svém okolí. Přátelství, ochota pomáhat, spolupráce, sdílení, morální hodnoty, péče o sebe a své blízké i neznámé mu jsou vlastní bez ohledu na věk, znalosti, kulturu, náboženství. Tím to se stará o rozvoj Srdce.

K tomuto všestrannému rozvoji mu slouží pocty – činy, za jejichž splnění dostane symbolické orlí pero. Jednotlivé činy jsou popsány v knize Svitek březové kůry. Každý si může vybrat, co se mu líbí nebo co pokládá za výzvu, aby dokázal. Pocty nejsou soutěž mezi jednotlivými woodcraftery, ale důkaz toho co umí pro něj samotného.

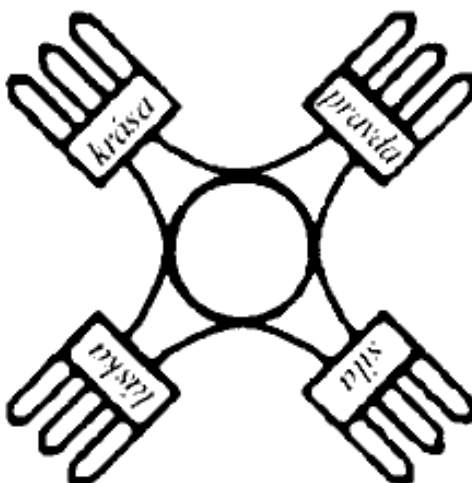
Z hlediska věku jsou tyto činy rozděleny do tří skupin, stejně jako členové. Jedná se o Lóži skřítků, Malou lóži a Velkou lóži. Vstup do kmene a lóže nevychází ovšem jen z věkové hranice, ale i znalostí, uvědomění si, dovedností a vztahu k woodcrafterské myšlence. Toto je propojeno různými přechodovými obřady mezi lóžemi, které v moderní společnosti schází. Jedná se o pomyslný přechod z jednoho životního stádia do druhého. Tyto přechody stmelují kmen a bortí zavedené stereotypy společnosti. Dokazují, že woodcrafteri si jsou všichni rovni.⁹

---

⁹ PORSCHE, Josef, Kamila LUNEROVÁ, a spol. *Kmenové zřízení*.. Praha: Liga lesní moudrosti - The Woodcraft League, 2011. Les (Liga lesní moudrosti). ISBN 978-80-904567-0-9, s. 24 – 26.

PILÍŘ 3. WOODCRAFTERSKÝ ZÁKON

Woodcrafterský zákon/ zákon čtyřnásobného ohně/ čtyřnásobný zákon je souhrn morálních zásad a principů myšlenky lesní moudrosti.

Obrázek 3 - Znak woodcrafterského zákona

Znak Woodcrafterského zákona - Středový kruh je symbolem Velkého Ducha a i člověka, který kráčí po cestě lesní moudrosti. Z něj vedou čtyři rovnocenné cesty - Těla, Mysli, Ducha a Služby. Cílem cest jsou čtyři světla - Krása, Pravda, Síla a Láska. Z každého světla vychází 3 paprsky. Vytvářejí dvanáctero zákona lesní moudrosti.

Znění zákona:

Světlo KRÁSY - Buď čistý, ty sám i místo, kde žiješ.

- Rozuměj svému tělu a měj k němu úctu. Je chrámem ducha.
- Buď přítelem všech neškodných tvorů. Chraň stromy a květiny, obzvláště dávej pozor na oheň v lese i ve městě.

Světlo PRAVDY - Čestné slovo je svaté.

- Hraj poctivě. Falešná hra je totéž co zrada.
- Buď pokorný. Uctívej Velkého Ducha a respektuj víru jiných.

Světlo SÍLY - Buď odvážný. Odvaha patří k nejvznešenějším vlastnostem.

- Mlč, dokud hovoří starší, a prokazuj jim úctu i jinak.
- Buď poslušný. Poslušnost je základní povinnost na cestě lesní moudrosti.

Světlo LÁSKY - Buď laskavý. Vykonej aspoň jeden dobrý skutek denně.

- Ochotně pomáhej druhým. Konej své povinnosti.

- Buď veselý. Raduj se z toho, že žiješ.¹⁰

---

¹⁰ Svitek březové kůry: kniha orlích per a mistrovství. 3. nově zpracované, upravené vydání. Praha: Liga lesní moudrosti, 2013. ISBN 978-80-904567-3-0. s. 19.

„VELKÝ DUCH je univerzálním pojmem, pod kterým si každý podle svého osobního založení představuje Velké tajemství, Boha, Universum, Mystérium života a vesmíru, Přesah, Prožitelnost, Nejvyšší Princip či Ideál, Pravdu a Lásku nebo své svědomí či vnitřní hlas.

Woodcraft není náboženství, woodcrafterské zákon není jako náboženské dvanáctero a ani obřady s ním spojené nejsou náboženskou liturgií. Woodcraft staví na předpokladu, že člověk by měl pracovat na svém vztahu k Velkému Duchu a tak jej i směřujeme, ale ponechává každému svobodnou volbu v otázce víry.

Uznáním Velkého Ducha - tedy té nejvyšší autority, jakou jsme se rozhodli respektovat – připouštíme, že existuje síla, která dokáže nahlédnout hluboko do našeho srdce či duše.“¹¹

PILÍŘ 4. WOODCRAFTERSKÁ SPOLEČENSTVÍ

Woodcraft je určen pro lidi od 4 – 94 let a těchto společenství jsou průřezem všechny věkové kategorie, jde o učení a výchovu kdy starší předávají zkušenosti mladším. Nikoliv však stylem, který známe ze školy, ale pomocí her, povídaní nebo pouhého sledování. Mnohdy se však stane, že i mladší naučí něco staršího a tím vzniká rovnocennost mezi woodcraftery.

Život ve společenství je vědomá pomoc nejen sobě, ale i druhým a celému společenství. Společenství utváří každý woodcrafter, tím, že v něm je. Součástí společenství jsou i obřady, těm se věnuje hlavně ohnivectví.¹²

1.4 Cíle woodcraftu

Woodcraft má 4 stanovené cíle:

1. Člověk pečující o své zdraví a tělesnou zdatnost, který žije v souladu s přírodou
2. Člověk, který dbá na všestranný harmonický rozvoj, hledající poznání
3. Člověk pevných morálních zásad
4. Člověk prospěšný svému okolí¹³

¹¹ PORSCHE, Josef, Kamila LUNEROVÁ, a spol. *Kmenové zřízení..* Praha: Liga lesní moudrosti - The Woodcraft League, 2011. Les (Liga lesní moudrosti). ISBN 978-80-904567-0-9, s. 29

¹² PORSCHE, Josef, Kamila LUNEROVÁ, a spol. *Kmenové zřízení..* Praha: Liga lesní moudrosti - The Woodcraft League, 2011. Les (Liga lesní moudrosti). ISBN 978-80-904567-0-9, s. 21-32.

¹³ PORSCHE, Josef, Kamila LUNEROVÁ, a spol. *Kmenové zřízení..* Praha: Liga lesní moudrosti - The Woodcraft League, 2011. Les (Liga lesní moudrosti). ISBN 978-80-904567-0-9, s. 34.

1.5 Symboly woodcraftu

Obrázek 4 - Znak woodcraftu

Znakem woodcraftu je bílý kruh s modrými rohy.

Bílý kruh značí bílý čistý štít, zde by se nemělo nic umisťovat. Modré rohy jsou krátké, bizoní. Jsou znakem silného zvířete ve volné přírodě a jsou modré jako obloha, ke které směřují. Z tohoto znaku vychází i pozdrav *S modrou oblohou!*¹⁴

Obrázek 5 - woodcrafterská vlajka

Woodcrafterská vlajka je vyrobená z červeného plátna, na který je našitý znak woodcraftu. Látko je červená a symbolizuje oheň, u kterého se vždy všichni scházejí. Spodní strana plátna je zdobena třepením kůže z jelenice.¹⁵

Vlajka se používá při setkáních významných setkání kmene.

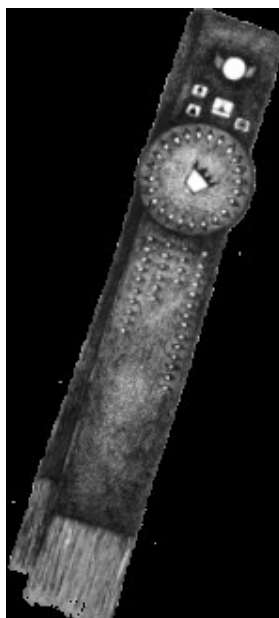
¹⁴ PORSCH, Josef, Kamila LUNEROVÁ, a spol. *Kmenové zřízení..* Praha: Liga lesní moudrosti - The Woodcraft League, 2011. Les (Liga lesní moudrosti). ISBN 978-80-904567-0-9, s. 35.

¹⁵ PORSCH, Josef, Kamila LUNEROVÁ, a spol. *Kmenové zřízení..* Praha: Liga lesní moudrosti - The Woodcraft League, 2011. Les (Liga lesní moudrosti). ISBN 978-80-904567-0-9, s. 36.

Obrázek 6 - Obřadní plátno

Obřadní plátno se používá při sněmech v místnosti. Velikost bývá různá, a však vždy by měla být čtvercová. Na plátno je vyznačen čtyřnásobný oheň, může být všitý, našitý, namalovaný, atd.

Obrázek 7 - woodcrafterská šerpa poct

Woodcrafterská šerpa poct. Woodcrafteri nevyužívají žádné uniformované oblečení, jednotícím znakem je právě šerpa poct. Jde o pás červené látky (pevnější, př. flauš) 10-15 cm široký, dlouhý podle velikosti člena, zakončený obvykle třásněmi z jelenice. Sepnutá je na levé straně knoflíkem, který si nositel vyrobí nebo ideálněji mu jej daruje někdo velmi blízký. Nahoru se umísťují znaky činovnícké (náčelník, ohnivec, atd.) a znaky mistrovství. Ve výšce hrudníku má Velká lože o průměru 15cm umístěný kruh, kam si umísťuje titul. Malá lože titul umísťuje přímo na pás šerpy. Na šerpu se umísťují Orlí pera, která bojovník získal. Orlí pera jsou většinou přišity z kůže nebo všity bavlnkou či korálky.

Obrázek 8 - pasovací kopí

Pasovací kopí je tvořeno z červeného flauše cca 40cm širokého a 170cm dlouhého. Jsou na něm umístěna Orlí pera, většinou stejný počet jako kolik je ve kmeni členů nebo kolik je paprsků na znaku čtyřnásobného ohně. Dole jsou umístěné 4 rolničky jako symbol čtyřnásobného ohně. Pasovací kopí je uloženo u Strážce kopí, což z pravidla bývá náčelník Rady orlích per. Kopí se používá při sněmech či obřadech, když se udílí přezdívký, pocty, orlí pera nebo mistrovství.¹⁶

---

¹⁶ PORSCH, Josef, Kamila LUNEROVÁ, a spol. *Kmenové zřízení..* Praha: Liga lesní moudrosti - The Woodcraft League, 2011. Les (Liga lesní moudrosti). ISBN 978-80-904567-0-9, s. 35- 40.

1.6 Funkce ve kmeni

Náčelník kmene – jde o člena LLM staršího 18ti let, který úspěšně absolvoval zkoušky MŠMT – Hlavní vedoucí na táboře. Náčelník by měl být vzorem pro ostatní členy kmene, ochotný podílet se na společné práci, dbá na činnost kmene a organizuje jí nebo deleguje na ostatní členy kmene.

Strážce wampumu – Člověk, který zodpovídá za finanční stránku kmene. Jedná se o hospodáře. Starší 18ti let a vede veškerou finanční administrativu, řeší příspěvky a platby. Udržuje finanční kontakt s ligou a stará se o kmenový majetek.

Ohnivec kmene – „Jako je plamen táborového ohně jasný a čistý, tak i ohnivec je strážcem čistoty v táboře a v životě kmene vůbec, a to i pokud jde o myšlenky a jednání. Tak jako plamen zahřívá, i ohnivec má rozněcovat nadšení a zápal pro ideu woodcraftu ve svém kmeni.“¹⁷

Písmák kmene – Dokumentuje táborové kroniky, je prostředníkem mezi kmenem a ligou, dává všem důležitým dokumentům správnou úpravu a kontroluje jejich správnost. Tato funkce může být však i velmi kreativní, např.: vytváření diplomů, herních plánů a zdobení veškerých písemností ve kmeni.

Předseda rady orlích per – Jde o člověka, který ostatní členy motivuje k plnění orlích per. Sám jede na vlně „plnění činů“. Je pro náčelníka nápaditou oporou ve tvoření programu. A spolupracuje se Svítkem březové kůry.

Nejvyšším kmenovým orgánem je **Kmenový sněm**, rozhoduje se zde o všech důležitých rozhodnutích. Schvaluje finanční správu kmene, výroční zprávu kmene, přijímání nových členů, nová pravidla kmene, apod. Bližší pravomoci kmenového sněmu upravuje vnitřní řád LLM.

Jednou za 2 roky se konají kmenové volby, kde se volí vedoucí těchto funkcí. Pro každou funkci musí člověk splnit několik činů, orlích per i školení, aby se mohli o funkci ucházet.¹⁸

¹⁷ PORSCH, Josef, Kamila LUNEROVÁ, a spol. *Kmenové zřízení*.. Praha: Liga lesní moudrosti - The Woodcraft League, 2011. Les (Liga lesní moudrosti). ISBN 978-80-904567-0-9, s. 54.

¹⁸ PORSCH, Josef, Kamila LUNEROVÁ, a spol. *Kmenové zřízení*.. Praha: Liga lesní moudrosti - The Woodcraft League, 2011. Les (Liga lesní moudrosti). ISBN 978-80-904567-0-9, s. 53 – 59.

2 TÁBOR A JEHO PŘÍPRAVA

Přípravy na další tábor začínají už na konci předešlého tábora. Děti mají možnost si říct, jak by chtěly zaměřit další rok hru, co se jim líbilo nebo nelíbilo a na základě těchto informací začínají naše schůze, kde vymýšlíme koncept dalšího tábora.

Každý náš tábor má však stejné vlastnosti. Vždy se jedná o několik týpí na louce uprostřed lesa, kde je nějaký potok nebo řeka. Samotné děti si tohoto cení nejvíce, odříznutí od reality a vymožeností moderního světa. Večerní hraní na kytaru nebo společné povídání. To jsou věci, které dělají tábor, tím pravým táborem, kam se každý rok opět těšíme.

Stále je to však organizačně náročnější činnost a proto je potřeba nic neopomenout a vše řádně připravit.

Vzhledem k tomu, že na náš tábor nejezdí více jak 29 dětí do 15ti let věku, nejedná se o zotavovací akci, ale pouze akci, tzv. jinou podobnou akci pro děti. Z toho důvodu máme trochu snazší podmínky hlavně hygienické. Nicméně i přesto se snažíme dodržet vše podle podmínky stanovené v § 10 odst. 1 a 3 zákona č. 258/2000 Sb.

2.1 Legislativa související s tábory

Tábory nejsou žádná novinka, spíše naopak, je to několika generační tradice, kterou rodiče stále rádi předávají svým dětem. Proto se na ně vztahuje i několik právních předpisů a vyhlášek.

MŠMT uvádí hlavně zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a vyhlášku Ministerstva zdravotnictví č. 106/2001 Sb. Ovšem v potaz se při organizaci a následné realizaci a konání musí vzít mnoho dalších zákonů a vyhlášek. Výčet zákonů, vyhlášek a dalších právních norem jsem našla na webových stránkách www.borovice.cz, na které odkazuje MŠMT a proto jej uvádím v mé práci.

Zákony:

- Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
- Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů
- Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím
- Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 116/1990 Sb., o nájmu a podnájmu nebytových prostor
- Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
- Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském a jeho novelu 81/2005 Sb.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění platných předpisů
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí
- Zákon 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví
- Zákon č. 274/2003 Sb. kterým se mění některé zákony na úseku veřejného zdraví

Vyhlášky

Vyhlášky, které vycházejí ze zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů:

- Vyhláška MZ ČR č. 148/2004 Sb. o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti
- Vyhláška MZČR č. 137/2004 Sb. o hygienických požadavcích na stravovací služby o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných.¹⁹

Některé zákony nebo vyhlášky se netýkají přímo táborové činnosti, ale korespondují s jinou činností. Například kmeny mají velice často v dlouhodobém pronájmu prostory pro svou klubovnu, kde se scházejí s dětmi v rámci celoročních schůzek, a proto je dobré znát zákon č. 116/1990 Sb., o nájmu a podnájmu nebytových prostor.

---

¹⁹ Borovice.cz dětské tábory a rekreace: *Legislativa a některé vybrané normy pro práci s dětmi a mládeží a související.* (<http://www.borovice.cz/dokumenty/legislativa/>, uloženo 20. 12. 2016).

2.2 Harmonogram příprav tábora

Jak jsem již psala výše, následující tábor se začíná plánovat většinou již na táboře předešlém. Ovšem pro jeho klidné organizování a realizaci je dobré nenechávat vše na poslední chvíli a práci si dobře rozvrhnout nejen časově, ale také mezi organizátory tábora. Pro tento účel si vždy v září vytváříme náčrt prací a termínů dokdy má být úkol/činnost vytvořen.

Září

Rozhodnutí o tématu celotáborové hry na tábor a zvolení hlavního organizátora hry. Tento člověk většinou již nedostává žádné jiné úkoly a stanoví si 2 – 3 osoby, které mu s hrou pomáhají. Také se rozhodne, kdo bude hlavním vedoucím tábora a ten si stanoví svůj tým. Hlavními aktéry nejen pro přípravy, ale samotný chod tábora, se volí mimo výše uvedené také zdravotník, kuchař a člověk, který bude mít na starosti auto a bude celou dobu tábora k dispozici a zástupce hlavního vedoucího.

Říjen

Po stanovení táborové rady se zvolí termín konání tábora. Zpravidla to bývá prvních 14 dní v srpnu, ale z různých důvodů je možné o termínu diskutovat a případně hlasovat. Pokud se táborová rada shodne, oznámí se termín a místo konání tábora rodičům a všem členům kmene.

Březen

Překontrolování stavu rozdaných úkolů. Vedoucí celotáborové hry představí hrubý náčrt hry. Zkontrolování platných průkazů, př.: zdravotníka zotavovacích akcí, potravinářské průkazy, aj.

Stanovení finančního rozpočtu tábora, případné dokoupení nového vybavení (týpí, vybavení kuchyně, apod.).

Předání táborové lékárny zdravotníkovi, jehož úkolem je dát lékárnu do pořádku, dokoupit a obměnit chybějící či prošlé léky a potřeby.

Duben

Rozdání „Přihláška na tábor Strážců údolí“ (viz. přílohy) a jejich vybírání. Přihláška obsahuje mimo jiné i potvrzení o bezinfekčnosti, souhlas s fotografováním, potvrzení zda

dítě umí/neumí plavat, posudek o zdravotní způsobilosti potvrzený lékařem (tyto podklady se odevzdávají při příjezdu na tábořiště).

Vyčištění studánky na tábořišti, odebrání vzorku na laboratorní testy. V případě špatného výsledku se studánka vyčistí opakovaně a důkladně dokud rozbor neprokáže nezávadnou vodu.

Květen

Odevzdání formuláře o oficiálním konání tábora na ústředí Ligy lesní moudrosti.

Rozvržení plánu tábora na jednotlivé dny. Naplánování převozu materiálu a stavění tábora. Vytvoření jídelníčku a sepsání nákupu.

Oznámení o konání tábora hasičskému sboru a nalezení nejbližšího lékařského ošetření v případě potřeby.

Červen

Představení finální verze celotáborové hry a její rozplánování na jednotlivé dny. Nákup/výroba odměn pro účastníky tábora.

Strážce wampumu, pokud se neúčastní tábora, zvolí svého zástupce a předá mu pokladnu a podklady pro vedení účetnictví za tábor.

Platba účastnického poplatku.

Červenec

Odebrání vzorku vody ze studánky, protokol o nezávadnosti vody u sebe uschová hlavní vedoucí s ostatní dokumentací pro případnou kontrolu.

Převoz materiálu na tábor a stavba tábora.

Srpen

Příjezd účastníků na tábořiště (přivází je rodiče sami), vybírání veškerých dokumentů od účastníků. Převzetí léků pro děti a informování zdravotníka a hlavního vedoucího tábora o jejich užívání.

Průběh tábora. Hodnocení tábora mezi vedoucími a poté i se všemi účastníky. Děti se poradí a odhlasují návrh/y na celotáborovou hru pro další rok. Úklid tábořiště za pomoci rodičů a všech účastníků tábora. Odvoz věcí.

Září

Uzavření účetnictví za tábor. Zajištění archivace dokumentů. Zpracování fotografií a jejich vyvěšení a zálohování na webovém úložišti, odkud si je rodiče mohou stáhnout a prohlédnout.

2.3 Organizační příprava tábora

Pro náš kmen Strážců údolí a zřejmě i pro ostatní kmeny v Lize lesní moudrosti je specifické, že se účastníci tábora příliš nemění. Tím, že působíme na dítě od útlého věku až do jeho dospělosti a i dále si vlastně vychovává vedení své nástupce. Což se velmi odráží v celkovém charakteru tábora.

Tedy bych se zaměřila na již konkrétnější a specifičtější organizaci a více se podívala na samotný průběh tábora.

2.3.1 Typ a druh tábora

Naše tábory vycházejí z knih a tradic E. T. Setona, který vychází z tradic indiánů. Tudíž máme tábor v přírodě, na louce, která je obklopená lesy a je v bezprostřední blízkosti řeky nebo potoka. Spíme v týpí, které je vybaveno vlastnoručně vyrobenýma rohožemi, které slouží jako postel, každý má svou bednu na uložení věcí a kapsář.

Jsme stálý tábor – tedy celou dobu pobytu na jednom místě a jsme běžní, pro „běžnou“ populaci dětí (nezabýváme se integrací, ani dětmi z rizikových skupin, dětských domovů, aj.).

Obrázek 9 - Tábořiště

2.3.2 Tým pracovníků

Každý tábor má několik lidí, kteří jsou těmi „tahouny“, na kterých to stojí. V našem případě se jedná v celku o malý tábor, tudíž se mnohdy stává, že jeden člověk má více funkcí nebo se o ně dělíme podle potřeby.

Hlavní vedoucí tábora

Požadavky:

- musí být starší 18 let
- musí mít schopnost sestavit a vést pracovní tým,
- musí mít praktické i teoretické znalosti práce s dětmi,
- musí mít praxi v činnosti na táborech,
- musí mít akreditovaný kurz hlavního vedoucího tábora od MŠMT ČR
- v našem případě musí být zvolen kmenovou radou a musí být členem LLM a kmene Strážců údolí

Pro tento tábor to byla Silvie Příbylová.

Zástupce vedoucího tábora

Požadavky:

- musí být starší 18 let
- musí mít schopnost sestavit a vést pracovní tým,
- musí mít praktické i teoretické znalosti práce s dětmi,
- musí mít praxi v činnosti na táborech

Pro tento tábor byl zvolen Jan.

Hospodář

Požadavky:

- musí být starší 18 let,
- musí mít odborné předpoklady,
- musí být bezúhonný,
- musí mít organizační schopnosti.
- má pověření od správce wampumu

Pro tento tábor byla zvolená Silvie Příbylová.

Zdravotník

„Účast zdravotníka na tábore je povinná. Musí být dosažitelný 24 hodin denně po celou dobu konání tábora. (Zák. 258/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů).

Za způsobilou se pro účely zákona 258/2000 Sb. považuje fyzická osoba:

- která získala způsobilost k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře, všeobecné sestry, porodní asistentky, zdravotnického záchranáře nebo zdravotnického asistenta,
- fyzická osoba, která absolvovala kurs první pomoci se zaměřením na zdravotnickou činnost při škole v přírodě nebo zotavovací akci,
- a student oboru všeobecné lékařství nebo zubní lékařství po úspěšném ukončení třetího ročníku²⁰

Pro tento tábor byl zvolen Adam, který absolvoval kurz zdravotníka zotavovacích akcí.

Vedoucí kuchyně/Kuchař

Požadavky:

- musí mít odborné znalosti o řádné přípravě potravy
- musí mít znalosti hygienických směrnic pro stravování na táborech
- musí si průběžně doplňovat a dodržovat znalosti nutné k ochraně veřejného zdraví při výkonu činnosti epidemiologicky závažné podle prováděcího předpisu
- musí mít potravinářský průkaz

Pro tento tábor byla zvolená Radka.

Vedoucí hry

Nemusí splňovat žádné vyhláškou stanovené body. Však z let předešlých máme vyzkoušené, že je dobré, aby pár bodů splňoval:

- musí znát účastníky tábora, pro které hru připravuje
- v předešlých letech pomáhal s organizací hry
- měl by to být člověk trpělivý a schopný dětem vysvětlit
- měl by umět pohotově jednat a měnit plán za pochodu

Pro tento tábor byl zvolen Jan.

---

²⁰ YMCA v ČR 2008: *Pracovníci na tábore* (aktualizace příspěvku 31. 3. 2016), (<http://www.ymca.cz/programy/taboru/taboru-ymca---servis/pracovnici/>, uloženo 24. 2. 2017).

PRAKTICKÁ ČÁST

3 REALIZACE TÁBORA

3.1 Výběr lokality tábora

Pro letošní rok byla lokalita velice specifická. Do té doby jsme celých 22 let jezdili na jedno stejné místo. Bohužel to již nadále nebylo možné a tak jsme museli hledat nové útočiště. Potýkali jsme se s několika problémy. Těmi hlavními byl zdroj vody, teepeeové tyče na stavbu tábora a přístupová cesta. Po dlouhém hledání a obvolávání několika majitelů luk, jsme se dostali, na tábořiště Střela.

Střela je tábořiště spřáteleného kmene Jestřábů, kteří mají sídlo v Tuchlovicích u Kladna. Tábořiště se nacházelo zhruba 7 km od Plas, okr. Plzeň. Ovšem vleklo to s sebou několik problémů. Dva byly opravdu velmi ovlivňující pro chod tábora.

Prvním byl zdroj vody, který se nacházel několik kilometrů od tábořiště. Pro vodu se tedy dojíždělo každý den.

Druhým byla dostupnost. Tábořiště je zhruba kilometr od parkoviště a dál bohužel nebylo možné se autem dostat. Tedy každý nákup, přivezení vody a přivezení/odvezení materiálu bylo značně fyzicky náročné. Avšak i děti se toho zhostily s nadšením a upřímnou ochotou pomoc vedoucím a tak tyto dva na první pohled odstrašující problémy, byly pouhým malým zádrhelem.

3.2 Stravování

Ohledně stravování se vychází z vyhlášky č.106/2001 Sb., o zotavovacích akcích.

Pro náš tábor je stravování velice důležité. V minulých letech jsme měli báječnou kuchařku, která byla schopná v polní kuchyni vařit i svíčkovou a tak jsou naše nároky vcelku vysoké (viz. příloha č. 1).

Nemáme klasickou kuchyň. Vaříme na polní kuchyni, kde se topí dřevem a jako jídelnu využíváme starý vojenský stan.

Obrázek 10 - Polní kuchyně a jídelní stan

3.3 Ekonomická rozvaha tábora

Rozpočet tábora

Příjmy	plán	skutečnost
od dětských účastníků	50 000,00	52 875,00
od dospělých	20 000,00	20 745,00
dotace státního rozpočtu		
příspěvky, granty obcí		
vlastní prostředky		
jiné příjmy		
Celkem	70 000,00	73 620,00

výdaje	plán	skutečnost
nájem	0,00	0,00
potraviny	45 000,00	29 860,88
doprava	10 000,00	7 962,00
vybavení	10 000,00	2 614,00
materiál	7 000,00	7 129,80
ostatní	5 000,00	5 759,00
rezerva	5 000,00	0,00
celkem	82 000,00	53 325,68

3.4 Programová příprava tábora

Tvoření programu tábora je otázkou všech vedoucích tábora. Část se věnuje celotáborové hře, část myslí na různé obřady, které během tábora probíhají (přechod mezi lóžemi, potní chýše, aj.) a další si připraví aktivity pro nepřízeň počasí nebo volné chvíle, zpravidla to bývají nějaké ruční a kreativní práce (korálkování, drhání, šití, aj.).

Programová část se převážně vytváří celý rok a během tábora se přizpůsobuje aktuálním potřebám a i žádostem dětí. Jednou z hlavních vlastností tábora je, že si jsou všichni rovni a proto jsme rádi, když mají děti připomínky, přání nebo i stížnosti a snažíme se jim vyhovět. Zpravidla si vybaví nějakou hru z předešlého roku, která je bavila a chtějí si jí zahrát znova.

Při vytváření programu je potřeba mít na paměti složení účastníků. Maximální počet dětí do 15ti let máme 29, z důvodu, že do tohoto čísla se nejedná oficiálně o zotavovací akci a mnoho, pro nás nesplnitelných podmínek z vyhlášky se na nás nevztahuje, přesto se snažíme jejich maximum samozřejmě dodržovat.

Složení dětí je zhruba půl na půl kluci a holky, avšak kluci jsou starší v průměru 12 let a dívky jsou mladší v průměru 10 let. Poté jezdí zhruba 10 účastníků nad 18 let.

3.4.1 Režim dne

Táborový program je řízen časovým rozvrhem tábora. Tím vznikají časové bloky pro činnosti a hry. Na následujících stranách je k porovnání časový rozvrh dne Obermajera²¹ a poté časový rozvrh tábora Strážců údolí, který částečně vychází z kapitoly „Život v dětském táboře v indiánském stylu“²².

²¹ OBERMAJER, Jaroslav. Ve svitu táborového ohně: nejuspěšnější hry nejen na tábor. Praha: Dokořán, 2008. ISBN 978-80-7363-173-4, s.14.

²² MACEK, Jiří. *Táboříme v týpí*. 3. vydání Ilustroval Jiří ČERVINKA. Praha: Václav Vávra, 2012. Les (Liga lesní moudrosti). ISBN 80-904543-2-3, 69 – 71.

Režim dne dle Obermajera:

7:30	Budíček denní služby
8:00	Budíček
8:10 – 8:25	Rozcvička
8:25 – 8:45	Ranní hygiena
8:45 – 9:00	Snídaně
9:15 – 9:30	Ranní nástup
9:30 – 12:00	Dopolední program
12:30 – 13:00	Oběd
13:00 – 14:00	Odpolední klid
14:00 – 16:30	Odpolední program
16:30 – 16:45	Svačina
16:45 – 18:00	Druhá část odpoledního programu
18:30 – 19:30	Večeře
19:30 – 20:00	Pracovní čas (příprava táboráku, praní, oprava stanů, apod.)
20:00 - 22:00	Večerní táborák
22:00	Večerka

Režim dne Strážců údolí:

7:00	Budíček denní služby
8:00	Budíček tábora
8:00 – 8:30	Rozcvička
8:30 - 9:00	Snídaně
9:00 – 9:15	Ranní hygiena
9:15 – 10:00	Ranní lalavetika (čtení kronik, denní program, rozdělení úkolů)
10:00 – 13:00	Dopolední program
13:00 – 13:30	Oběd
13:30 – 14:30	Odpolední klid
14:30 – 16:00	Odpolední program (1. část)
16:00 – 16:30	Svačina
16:30 – 18:30	Odpolední program (2. Část)
18:30 – 19:00	Večeře
19:00 – 20:30	Osobní volno/večerní hygiena
20:30 – 22:00	Večerní lalavetika (shrnutí dne, výsledky her, hra na kytaru, aj.)
22:00	Večerka

3.4.2 Kmenový program

Vzhledem k povaze tábora se programem propojují mnohé obřady a tradice, které vyházejí z indiánských zvyklostí a jsou popisovány v „*Knize lesní moudrosti*“²³. Tyto zvyklosti si teď vyjmenujeme a poté zasadíme do rozpisu programu tábora společně s celotáborovou hrou.

Lalavetika – probíhá každé ráno a večer. Je to chvíle kdy se sejdou všichni účastníci tábora a shrnou si, co se bude dít nebo naopak co se dělo. Je to chvíle, kdy může každý říct svůj názor. Děti mohou pochválit hru, říct, která část je nebavila, co bylo příliš náročné. Dozvídají se bodové ohodnocení her, čtou se táborové kroniky a řeší se provozní věci tábora. Pokud je čas a chuť mohou se zahrát hry, hrát na kytaru, zpívat, vyprávět si historky apod.

Potní chýše (ini-teepee) – je rituální obřad, jedná se o saunu. Účelem je se očistit od všeho zlého a připravit se na nové věci, které budou přicházet. Obřadu se účastí všichni dobrovolně. A je rozdělen na dívky a chlapce.

Přechod mezi lóžemi – kmeny mají zpravidla 3 lóže (skřítki 0 - 8 let, malá lóže 9 – 15let, velká lóže 16 – 99 let). Při přecházení jedince mezi lóžemi probíhá rituál. Každý kmen má tyto rituály jiné, někteří dokonce pro každého člověka vymýšlí individuální přechod. U nás jsou přechody pro všechny stejné. Nejmenší při přechodu do malé lóže přecházejí po kládě potok. Po několika letech vstupují do velké lóže, musí vydržet určitou dobu, ponoření po ramena v potoce, dokud jim ostatní členové velké lóže neřeknou svá přání do jejich života. Tyto rituály jsou pro všechny jedince velmi důležité a většinou velmi emotivní. Děti si jich velmi váží a přechod mezi lóžemi je pro ně nejen výzvou, ale i jakýmsi mezníkem v jejich vývoji ve kmeni.

Sněm – sněm je nejdůležitějším obřadem pro kmen. Udílejí se orlí pera za splněné činy, přijímají se noví členové do kmene. Zároveň se jedná o nejvyšší orgán kmene, schvaluje tedy účetní uzávěrku, volí novou kmenovou radu (náčelník, ohnivce, strážce wampumu, předseda rady orlích per, písmák,...). Probírají se důležitá témata, která musí projít schválením kmene. Je to slavnostní událost, která má své náležitosti.

---

²³ SETON, Ernest Thompson. *Kniha lesní moudrosti*. 2.vyd. Praha: Olympia, 1991. ISBN 80-7033-084-8.

3.5 Celotáborová etapová hra

Celotáborová hra pro rok 2016 byla na motivy knihy Alchymista od Coelho Paulo. Hru jak jsem psala výše, měl letos na starosti Jan, který je i ohnivcem našeho kmene. Úkolu se podle mě zhostil naprosto úžasně. Děti hra bavila, byly nadšení a během tábora i celou knihu přečetly.

Hra byla rozdělena do několika etap:

1. etapa - tarifa + prodání ovcí
2. etapa - tržiště
3. etapa - jen pro mladší - tržiště
4. etapa - sklenář
5. etapa - setkání s „angličanem“ + karavana
6. etapa - oáza
7. etapa - válka
8. etapa - přeměna na vítr

V každé z etap se hrála jedna a více her. V některé fázi byla hra celodenní, která byla rozdělena do více etap, jako například předposlední „válka“. Zde byly děti ráno po snídani „vyhnány“ za hranice tábořiště, kde si vytvořily svá provizorní tábořiště. Musely si obstarat oběd, což proběhlo formou hry - kámen/nůžky/papír, postupně získávaly od vedoucích veškeré ingredience. V mapě měly zakresleno, kde se schovává nádobí na přípravu oběda. Když vše získaly, mohly se pustit do přípravy pokrmu. V další části proběhla hra o sirky, aby si mohly rozdělat oheň. Sirky byl cenný poklad uschován v truhle v potoce, který bylo potřeba vykopat. Poslední část této celodenní hry byla bitva o tábořiště, která proběhla pomocí „hadráků“. Během celého dne mohl být zajat některý člen týmu, když se snažil získat nějaké pro ně potřebné věci z tábořiště. Aby tým získal svého člena zpět, musel vyjednávat s vedoucími a plnit různé úkoly.

Cíl celotáborové hry: navázání spolupráce v týmu, zlepšení komunikace, kooperace, aktivní vyžití všech účastníků tábora, rozvoj kreativity, motivace a aktivizace dětí, utváření cílevědomé zaměřenosti na činnost, regulace psychického vnitřního napětí, uvolnění účastníků

Časový plán tábora po dnech:

	Dopoledne 1	Dopoledne 2	Odpoledne 1	Odpoledne 2	Večer
1. den		příjezd	příjezd	příjezd	Zahájení hry
2. den	1. etapa	1. etapa	Plnění činů	Plnění činů	Výsadek starších
3. den	Vyrábění	Vyrábění	2. etapa	2. etapa	Noční hra
4. den	Přechod mezi lóžemi	Společný sport/hry	3. etapa	3. etapa	Ducháč starší
5. den	výlet	výlet	výlet	výlet	
6. den	4. etapa	4. etapa	Příprava divadla	Příprava divadla	Přechod mezi lóžemi
7. den	Plnění činů	Plnění činů	Ini-teepee	Ini-teepee	Ini-teepee
8. den	Společný sport/hry	Příprava na sněm	Sněm	Sněm	Divadlo
9. den	5. etapa	5. etapa	Vyrábění	Vyrábění	Ducháč starší
10. den	6. etapa	6. etapa	7. etapa	7. etapa	Noční hra
11. den	činy / hry / sport	činy / hry / sport	8. etapa	8. etapa	Ducháč starší
12. den	Put'ák	Put'ák	Put'ák	Put'ák – návrat mladší	Put'ák – starší přes noc
13. den	Put'ák/program malý	Put'ák – návrat starší	Závěr hry	Ini-teepee	Ini-teepee
14. den	rugby	Příprava na sněm	Závěr hry	Sněm	Společný večer s rodiči
15. den	Balení	Balení	Balení	balení	

4 VÝZKUMNÁ ČÁST

V poslední části své bakalářské práce se zabývám výzkumnou částí. Pro výzkum jsem zvolila metodu dotazníku. Zabývám se zajímavými odpověďmi ze strany dětí, pokusila jsem se porovnat odpovědi dětí s odpověďmi vedoucích.

4.1 Cíl výzkumu

Hlavním cílem celé práce je vytvoření manuálu pro budoucí generace kmene Strážců údolí. Manuál, po kterém mohou šáhnout ve chvíli, kdy se rozhodnou pořádat letní tábor a budou potřebovat porad, kdy, co a jak začít zařizovat.

Výzkum slouží hlavně jako zpětná vazba pro mě a tým organizátorů letního tábora. Abychom věděli, čemu se příští roky vyvarovat, co změnit, na co dát větší důraz a odkryli tak případné nedostatky, o kterých třeba ani nevíme. V našem kmeni se podrobná zpětná vazba za 25 let jeho existence nevytvářela. Je zvykem na konci tábora si říct, co se povedlo nebo naopak nepovedlo. Děti si mohou říct, co by rády zažily/viděly na dalším táboře. Ovšem myslím si, že pro důkladné zpracování zážitků je potřeba dostatek času a prostoru pro každého respondenta a z toho důvodu jsem zvolila metodu dotazníku, který dostali všichni účastníci tábora měsíc po jeho konání.

Další část mého dotazníkového šetření je zaměřená na vnímání woodcraftu. Co pro nás znamená, jak moc nás ovlivňuje v běžném životě? Co je pro nás na woodcraftu atraktivní a důležité a proč se mu věnujeme? Jak vidíme naši budoucnost ve woodcraftu?

Tyto otázky jsem si pokládala při sestavování dotazníku a cílem je najít na tyto otázky odpovědi z výpovědí respondentů.

Hypotézy:

1. Děti i vedoucí si na táboření hlavně cenní pobytu v přírodě.
2. Děti do 15ti let mají více v oblibě 1. světlo než vedoucí nad 15 let.
3. Respondenti nad 15 let mají větší zájem na vedení kmene nebo LLM než respondenti do 15ti let.
4. Děti do 15ti let chtějí spíše žít woodcrafterským životem běžně přes rok oproti vedoucím nad 15 let.

4.2 Informace o respondentech

Respondenti byli všichni účastníci tábora 2016, kteří se zúčastnili jeho větší části, tedy 7 a více dní. Celkově by to bylo 35 dotazníků, ovšem od 7 lidí se mi dotazníky nevrátily zpět. Tedy můj výzkum bude založen na 25ti dotaznících. Respondenti byli účastníci od 9 – 40ti let, přičemž průměrný věk po zaokrouhlení je 17 let.

U starších členů jsem dotazník zaslala elektronickou formou, který vyplnili a zaslali zpět. U mladších členů jsem navštívila konec jedné z jejich schůzek a dotazník jsme vyplnili společně. Otázky jsem jim vždy četla nahlas a oni měli možnost se doptat, zda otázku pochopili správně. Sběr dat probíhal zhruba 3 týdny.

4.3 Vyhodnocování dotazníku

Některé otázky budu vyhodnocovat celkově (všechny dotazníky dohromady), u některých otázek však vyhodnotím zvlášť děti a zvlášť vedoucí, protože budou vidět značné rozdíly v odpovědích, kterou jsou opodstatněné věkem, postavením ve kmeni a jinými proměnnými, kterými bych se ráda, alespoň okrajově zajímala.

Účastníků do 15ti let dotazník vyplnilo 14.

Účastníků nad 15let dotazník vyplnilo 9.

Pro lepší orientaci v dotaznících budou všechny hodnoty v grafech přepočítány na procenta.

Otázka č. 1 - Po kolikáté jste byli na táboře?

Tuto otázku rozdělíme na dvě skupiny účastníci do 15ti let a účastníci nad 15 let.

Pro účastníky mladší 15ti let to byl již v průměru 4. tábor s kmenem Strážců údolí.

Pro účastníky tábora to byl již v průměru 8. tábor, který s kmenem Strážců údolí absolvovali.

Vlastní interpretace:

Zde se potvrzuje, že na naše tábory jezdí většinou stále stejná skupina lidí. Je to jeden z největších rozdílů od jiných například komerčních táborů, kde se děti i vedoucí většinou střídají.

Účastníci na našem táboře jsou na sebe zvyklí, ví co od sebe očekávat a mají zde své kamarády. Myslím si, že hlavně pro děti je to důležité. Pomáhá to ovšem i nám vedoucím, víme již komu, co můžeme svěřit za úkol a s jakým výsledkem jej zřejmě splní. Tato fakta usnadňují celkový chod tábora.

Otázka č. 2 – Jak hodnotíte program a náplň tábora?

Další otázku si také rozdělíme na dvě skupiny, zřejmě by mohl být vidět rozdíl v sebehodnocení vedoucích, kteří program na táboře vytvářejí a hodnocení dětí pro které je program hlavně tvořen.

Účastníci do 15ti let ohodnotili táborový program 1,3.

Účastníci nad 15let hodnotili jednohlasně známkou 2.

Vlastní interpretace:

Dle mého názoru je vidět jakási mezera, kterou cítí vedoucí programu na své straně. Zřejmě si jsou vědomí svých rezerv nebo drobných chyb. Ovšem myslím si, že tyto známky jsou odrazem toho, že tábor je hravý, účastníky baví nehledě na věk ani postavení ve kmeni. Což je pro zdravé fungování nezbytné.

Otázka č. 3 – Co se Vám na táboře líbí/s čím jste spokojeni?

U dětí převládaly odpovědi typu – hry, obřady, příroda a jejich spojení s ní, které jim v Praze chybí, pobyt v týpí. Většina chlapců uvedla, že si výsadek užili a líbil se jim. Výsadku se účastnily děti starší 12ti let.

Vedoucím se převážně líbilo odtrhnutí od reality a všedního dne v Praze bez vymožeností. Chválily si velmi přátelský a propojený kolektiv, který se zná již řadu let. Dívky a ženy jsou spokojeny, že si na táboře mohou vyrábět, šít a různě zvelebovat svá obydlí a ošacení.

Vlastní interpretace:

Děti na tábor vozíme hlavně za účelem, aby se sžily s přírodou, uměly si z ní vzít vše, co potřebují, ale neničily jí svým chováním. Aby se naučily respektu nejen ke starším, ale i k sobě samotným. Podle jejich odpovědí se nám tento cíl naplňuje, proto mě odpovědi na tuto otázku velmi potěšily.

Vedoucí jezdí na tábor nejen, aby dětem zprostředkovali, to co se sami naučili v jejich věku na táboře, ale také aby si odpočinuli, utříbili myšlenky a zbavili se stresu, který v dnešní době postihuje nás všechny. Pro vedoucí tábora, je tábor jakým si dobíjením baterek.

Otázka č. 4 – Co se Vám na táboře nelíbí/co Vás zklamalo?

Noční hry jsou zcela jasně u našich nejmladších účastníků v neoblíbeně. Starší děti, které už nějaká noční hra nerozhodí, spíše zklamala praktičnost, konkrétně dostupnost tábora od auta.

Vedoucí to měli podobné, dostupnost louky od parkoviště. Některé zklamala chvilková napjatá situace v organizačním týmu. A mnohým dospělým chyběl/a jejich přítel/-kyně.

Vlastní interpretace:

Špatná dostupnost tábořiště od parkoviště byla odpověď, se kterou jsem počítala. Celý tábor to byla věc, která nás zdržovala a ubírala nám síl. Napjatá situace si myslím, že patří na nějaký čas na každý tábor. Je to znak zdravého vývoje skupiny, dle mého názoru.

Naši nejmladší bojovníci pokaždé „kňourají“, že nechtějí na noční hru, že se bojí, nelíbí se jim, když nevidí, i přesto, že mají dovolené baterky. Takže zde mě odpověď také příliš nepřekvapila.

Otázka č. 5 – Co Vám na táboře chybělo?

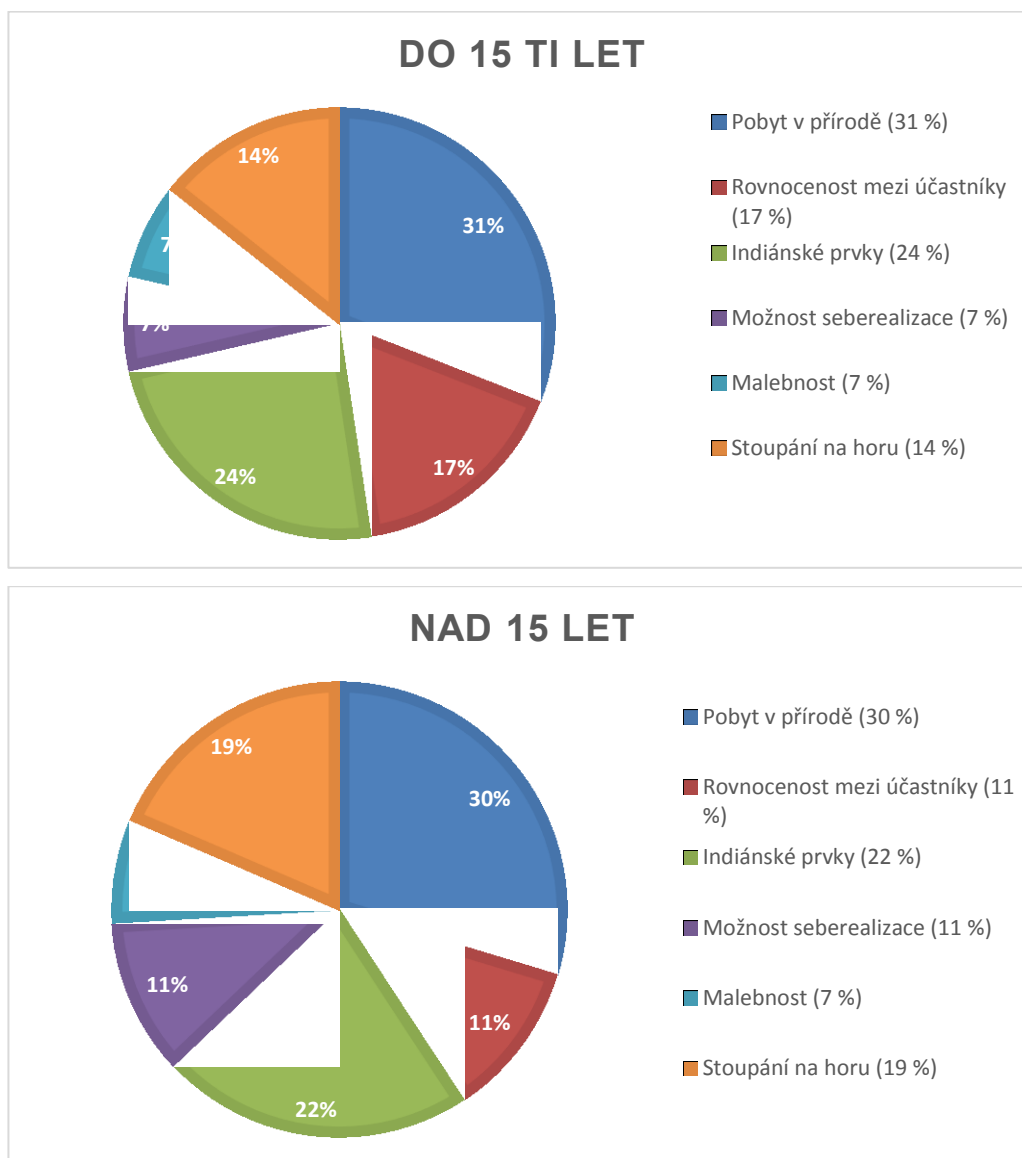
Ze strany vedoucích zcela jistě chyběla ještě posila do kuchyně. Celkově nám hodně chybí starší bojovníci, kteří už s námi nejezdí. Velmi mě tu překvapila a zároveň potěšila odpověď: „Na táboře mi nic nechybělo. To, že si člověk vystačí s málem je právě kouzlo táboření.“

Dětem chyběli sladkosti, rodiče, oblíbená kniha/hračka a nebo také nic.

Vlastní interpretace:

U dětí se daly tyto odpovědi vcelku předpokládat.

Sama musím přiznat, že na táboře, bylo velmi znát, že vedoucích bylo málo, oproti jiným rokům. Chyběla nám hlavně mužská část, která se stará o dřevo a stavby. Mnohdy to bylo na úkor hrám nebo celkově programu a hladkému chodu tábora.

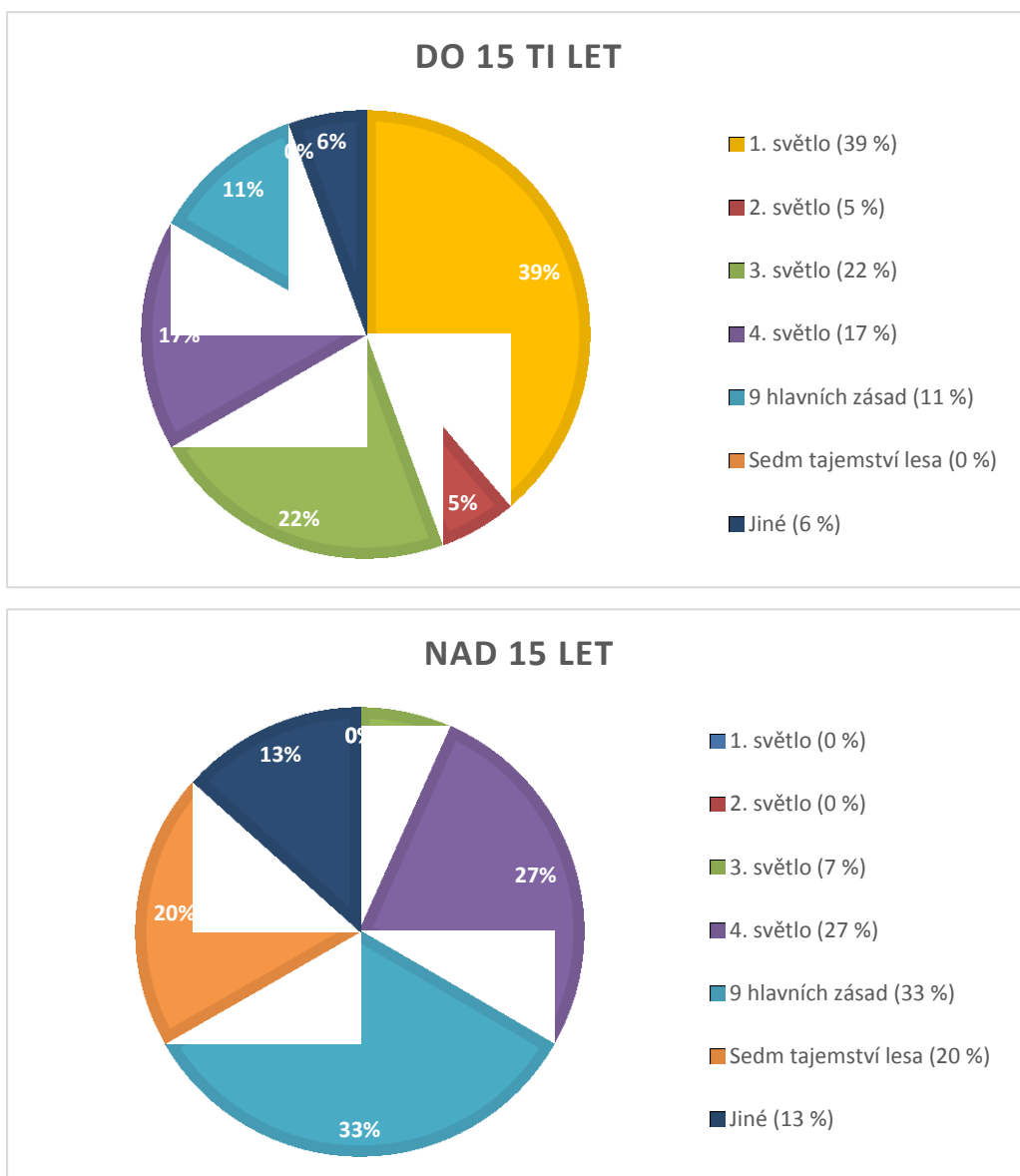
Otázka č. 6 – Co se Vám na woodcraftu líbí/přijde Vám sympatické?***Vlastní interpretace:***

Na výsledku grafu se potvrzuje fakt z ot. č. 3, kde si téměř všichni chválili pobyt v přírodě a pobyt v týpí a také se potvrzuje první hypotéza.

Překvapuje mě však, že pouze 3 účastníci z mladší skupiny si cenní možnosti seberealizace. Chápu to, jako že jim nebyl dán dostatečný prostor a tedy někde nastalo zřejmě pochybení.

Výsledky jsem u této otázky čekala trochu rozmanitější a hlavně, že bude větší rozdíl mezi mladší a starší skupinou respondentů. Očividně však nejvíce kladně hodnotíme stejné věci v každém věku stejně.

Otázka č. 7 – Jaká myšlenka/zákon/princip ve woodcraftu Vám přijde zajímavá a proč?

Vlastní interpretace:

Plnění jednotlivých světél (viz. strana 14) a jejich činů má pro děti velký význam. Dokazují tak samy sobě, že na něco mají a v čem jsou jejich schopnosti dobré. Oproti tomu dospělí si na woodcraftu více vážejí jeho myšlenek, filozofie a hlubších kořenů. Což nám potvrzuje tento graf.

Děti pohlíží na světla, jako na plnění činů. Vychází to i z jejich odpovědí první světlo je pro ně sport, otužování. Kdežto pro dospělé je například čtvrté světlo o tom umět se radovat ze života, smát se a pomáhat si navzájem. Dá se podle grafu předpokládat, že děti k tomuto názoru časem dospějí také.

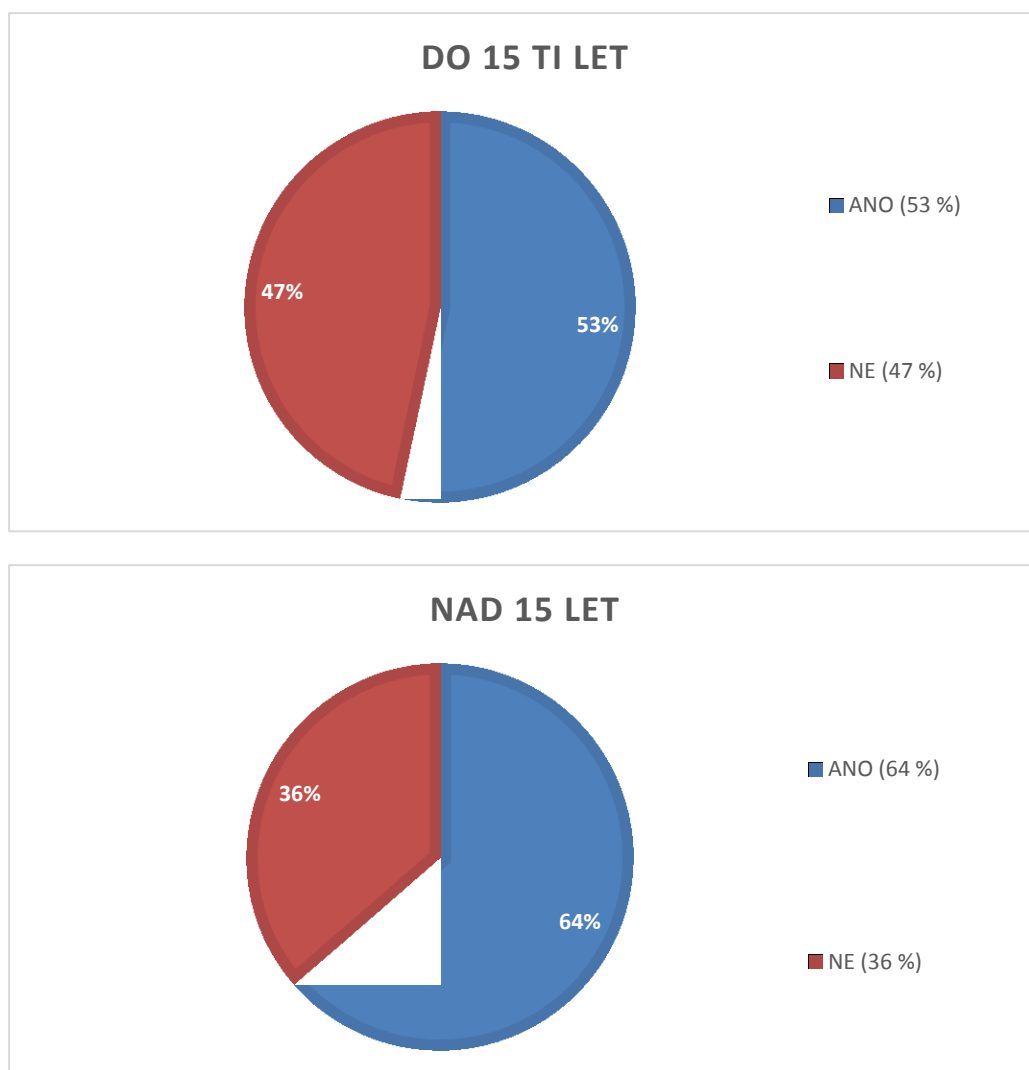
Z grafu také vidíme potvrzení druhé hypotézy.

V odpovědi „jiné“, než byly nabízené, se u vedoucích objevilo Stoupání na horu a práce na sobě samotném, což nám velmi koresponduje s předcházející otázkou a grafem.

U 9 hlavních zásad, které pro mě byly překvapením s takovýmto počtem hlasů, uváděli respondenti nejčastěji odpověď, že se jedná o nadčasový koncept, pro některé je to představa ideálního světa a pro jiné se jedná o výchovné prostředky v duchu lesní moudrosti.

Odpověď Sedm tajemství lesní moudrosti se objevilo také vcelku často, bohužel však u této odpovědi se respondenti nerozepsali a tak nevím, co jim přijde atraktivní na této části.

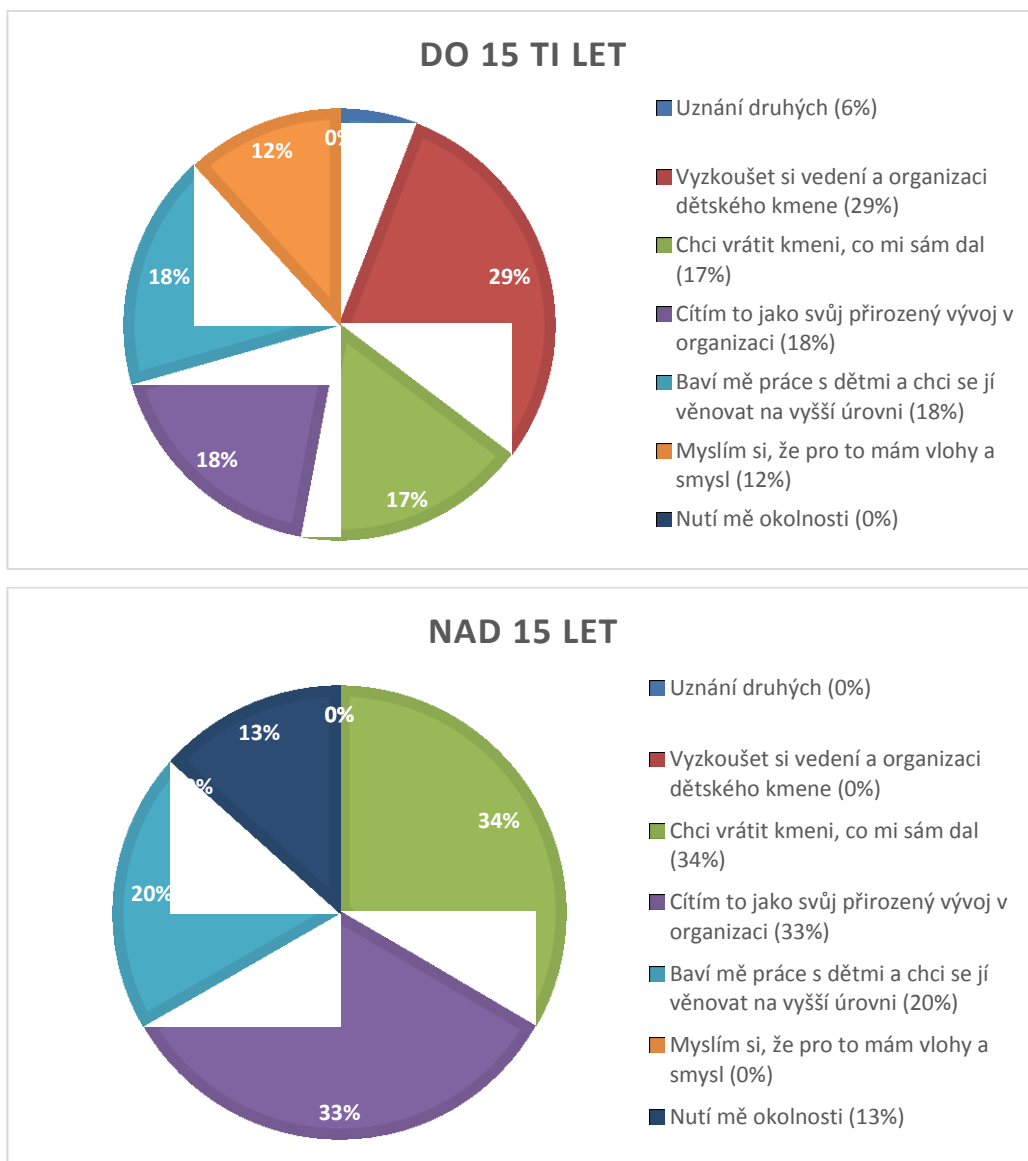
Otázka č. 8 – Chtěli byste jednou mít volenou funkci ve kmeni nebo LLM?***Vlastní interpretace:***

Zájem o vedení kmene případně LLM mě velmi překvapil. U mladších to chápu jako jejich motivovanost do dalšího dění a vzdělávání ve woodcraftu a vedení dětí. Pro nás vedoucí je to zásadní informace, když víme, že děti chtějí vést kmen, je potřeba v nich tuto touhu držet a povzbuzovat. Být jim oporou a rádcem.

Graf nám také udává pravdivost pro třetí hypotézu.

U dětí to může mít také spojitost s jejich vývojovým stádiem. Ve věku 12 - 16 let je velice důležitá vlastní identita. Je tedy namístě zvážit možnost, vlastní identifikace ve skupině a jasné stanovení rolí, pro jejich snazší orientování.

Otázka č. 9 – Pokud jste v předešlé otázce odpověděli ANO, co Vás k tomu motivuje?

Vlastní interpretace:

Jak jsem již uváděla výše, náš kmen je specifický tím, že jezdí většinou stále ti samí účastníci. Tím vzniká, že si generace, která je ve vedení, vychovává generaci, která kmen převeze. Je zde vidět, že starší členové, tím že si již okusili kmen z obou pohledů, jak z pohledu dítěte, tak pohledu vedoucího, si díky tomu více váží práce, která jim byla daná a tak chtějí tuto práci dále předat mladším generacím.

Respondentům mladší 15ti let zatím přijde na vedení atraktivní si vyzkoušet zodpovědnost, ale odpovědi byly velmi různorodé.

Otázka č. 10 – Jak by podle Vás měl vypadat ideální woodcrafter?

Podle kmene Strážců údolí ideální woodcrafter neexistuje, ale prý je to právě to krásné, protože je to pro nás motivace stát se vzorem a tím vzorem může být kdokoliv z nás. Avšak představa o ideálním woodcrafterovi v nás je.

Naprostá shoda je, že ideální woodcrafter by měl umět žít v přírodě bez toho, aby ji ničil, naopak by jí měl pomáhat a chránit ji. Měl by se účastnit veškerých akcí jak kmenových, tak i ligových a měl by se řídit zásadami woodcraftu. Mimo to má mnoho přídavných jmen – nápomocný, ochotný, pracovitý, hodný, pokorný, otevřený, čestný, empatický, samostatný, inspirativní, má v sobě nosit touhu učit se novým věcem a rád pomáhat druhým.

Tato odpověď mě příliš nepřekvapila, co mě však na ní velice mile překvapilo, že tuto obsáhlou myšlenku mají i nejmladší členové našeho kmene. Těší mě, že si dokážeme stále v dnešní době cenit vlastnosti být pokorný. Je to podle mě i v sociální práci a pedagogice vlastnost jedna z nejdůležitějších.

Ideálního woodcraftera popsal i sám Ernest T. Seton ve své knize.

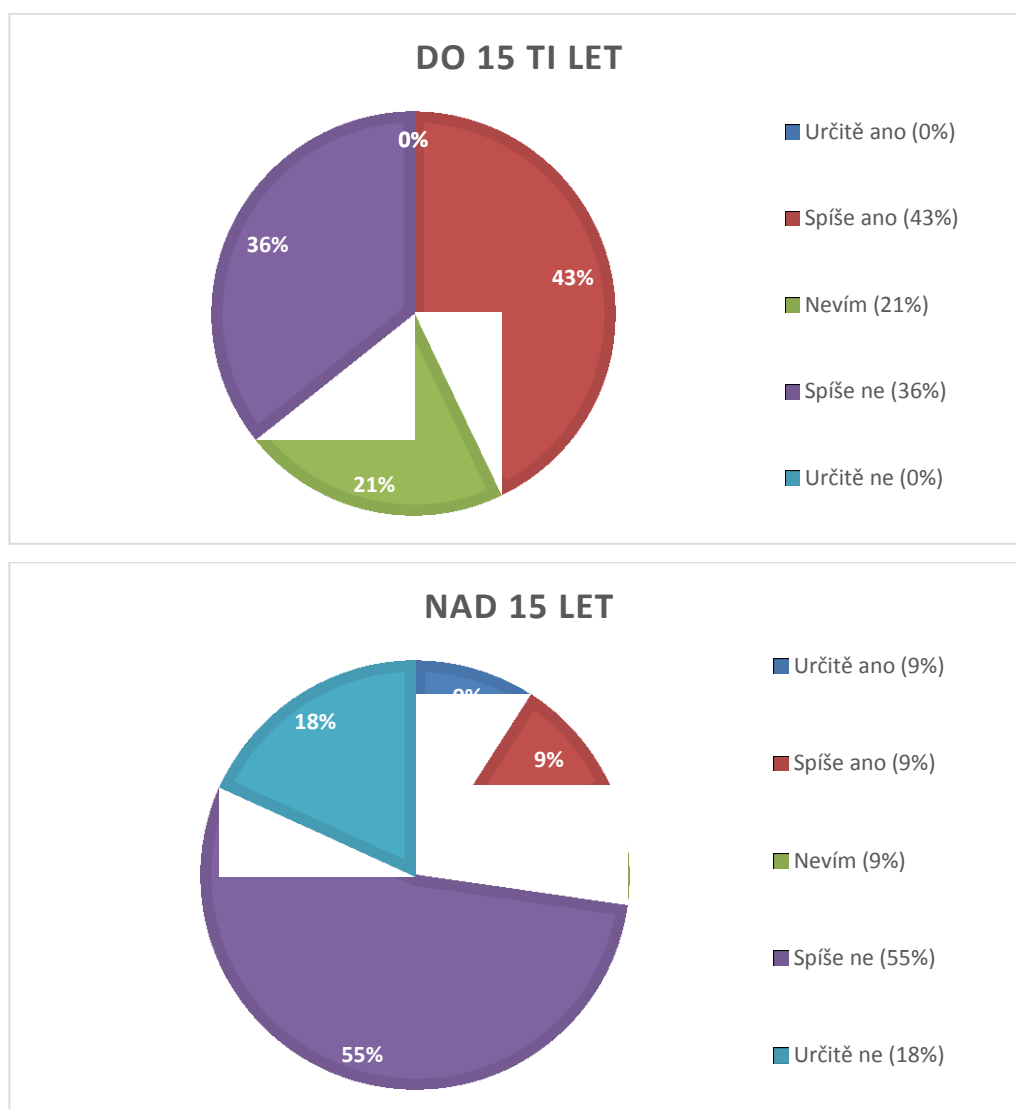
„Ideální Indián kromě toho představuje nejvyšší typ primitivního života. Byl mistrem lesní moudrosti, vznešený, čistý, mužný, statečný, dovedl se ovládat, byl zbožný, pravdomluvný a vždy malebný.“²⁴

„Indián však může vykonat ještě větší službu dnes a v budoucnosti. Může nás naučit životu v přírodě, ušlechtilé odvaze, radosti z krásy, požehnané spokojenosti, blaženosti ze služby, síle laskavosti, výtečnosti vnitřního klidu a povznesenosti nad smrtí. Neboť tyto hodnoty, které Indián představoval: to byl úhrn jeho víry.“²⁵

---

²⁴ SETON, Ernest Thompson. *Kniha lesní moudrosti*. 2.vyd. Praha: Olympia, 1991. ISBN 80-7033-084-8. s. 147.

²⁵ SETON, Ernest Thompson. *Kniha lesní moudrosti*. 2.vyd. Praha: Olympia, 1991. ISBN 80-7033-084-8 s. 148.

Otázka č. 11 – Chtěli byste žít woodcrafterským životem, běžně přes rok?***Vlastní interpretace:***

Každý rok, když odjíždíme z tábora, tak se nám do rušného velkoměsta plného stereotypu a povinností nechce. Tábor je pro nás odpočinek od běžného života a je spíše naším snem, tak žít běžně přes rok. Odpovědi podle mě ukazují, že děti si tuto myšlenku rády drží v představách a třeba by do takového života rády dospěly. Vidíme zde i potvrzení poslední hypotézy.

U vedoucích odpovědi reagují na jejich vystřízlivění, naše společnost očividně není nastavená na takový život.

Otázka č. 12 – Doporučili byste tábor svým kamarádům?

U poslední otázky mého výzkumu bylo u obou posuzovaných skupin pokaždé 100% stejná odpověď – ANO. Všichni účastníci by doporučili tábor svým kamarádům. Vnímám to, jako jednu z nejlepších zpětných vazeb, která se organizátorům mohla dostat.

4.4 Závěr dotazníku

Dotazník se jako zpětná vazba povedl. Vedoucím se dostali potřebné odpovědi na základě, kterých ví, že tábor je pro děti zajímavý, naučný a rády na něj jezdí. Znamená to, že zajeté tradice můžeme upevnit a více se věnovat jiným částem tábora a třeba se více zaměřit na výchovu další generace, která tábory a kmen převezme po nás. To je podle mě, totiž další velký úkol, který nás čeká.

Druhou částí dotazníku bylo vnímání woodcraftu. Podle mě je pro nejmladší účastníky tento pojem ještě příliš abstraktní na to, aby se dokázali opravdu zamyslet, co jim dává praktického do života. Tuto zpětnou vazbu dokážou v sobě zhodnotit až v pozdějším věku, kdy se i právě začínají přeměňovat priority a vnímání sebe sama i okolí. V té době přijde i přehodnocení woodcraftu a může dojít k odklonu osobnosti od této ideje nebo naopak k většímu sepětí.

5 ZÁVĚR

Hlavním cílem práce bylo vytvořit manuál pro mladší generace kmene Strážců údolí (a nejen pro ně), po kterém mohou sáhnout ve chvíli, kdy budou potřebovat pomoc s přípravou letního tábora. Pro začátek je potřeba absolvovat potřebné kurzy a seznámit se s potřebnou legislativou. Při samotném plánování pak mohou sáhnout právě po této práci, která, jim usnadní rozhodování hlavně v otázkách, kdy je co potřeba začít zařizovat.

Z vlastní zkušenosti mohu říct, že pokud se parta nadšenců rozhodne pořádat tábor nejdůležitější je si pevně rozdělit povinnosti, které bude mít kdo na starosti a zde je potřebné, aby každý jedinec sám za sebe uvažil, zda úkol, který si bere na starosti, je pro něj únosný a je v jeho silách ho splnit.

Velké usnadnění v budoucí komunikaci s rodiči, je pečlivé vytvoření přihlášek na tábor, kde když se uvedou všechny potřebné informace (viz. příloha), se předejde opakovaným a zdlouhavým odpovědím mnoha rodičům.

Psaní této práce pro mě bylo zábavné a nostalgické. Každý rok ráda vzpomínám na předešlé tábory a snažím se vybavit, co na kterém táboře bylo špatně, co bychom měli napravit. Díky této práci jsem zjistila, že tento (nejen můj) pocit je zřejmě příliš subjektivní. Dle mého pramení z potřeby stále se posouvat dál a zlepšovat, což je podle mě správné, ovšem chce to zdravou míru, aby se vedoucím tábora nestalo, že z přehnaného snažení spíše vyhoří. Což musím říct, že se může stát velice snadno. Dobrou obranou proti vyhoření je bezprostřední kontakt s dětmi a komunikace s nimi, ideálně každý den. Děti jsou čisté duše a na nich je nejlépe vidět, jak jsou nebo naopak nejsou spokojení a podle toho je dobré se řídit. Alespoň pro mě je tohle tím hlavním kompasem, jak dál.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. ANDERSON, H. Allen. *Náčelník: Ernest Thompson Seton a mizející Západ*. Praha: Václav Vávra, 2012. ISBN 978-80-904543-0-9.
2. BURDA, Jan a Vladimíra ŠLOSAROVÁ. *Tábory a další zotavovací akce*. Aktualizované vydání. Praha: NIDM, 2008. ISBN 978-80-86784-59-5.
3. MACEK, Jiří. *Táboříme v týpí*. 3. vydání Ilustroval Jiří ČERVINKA. Praha: Václav Vávra, 2012. Les (Liga lesní moudrosti). ISBN 80-904543-2-3.
4. OBERMAJER, Jaroslav. *Ve svitu táborového ohně: nejúspěšnější hry nejen na tábor*. Praha: Dokořán, 2008. ISBN 978-80-7363-173-4.
5. PORSCH, Josef, Kamila LUNEROVÁ, a spol. *Kmenové zřízení*. Praha: Liga lesní moudrosti - The Woodcraft League, 2011. Les (Liga lesní moudrosti). ISBN 978-80-904567-0-9.
6. SETON, Ernest Thompson. *Kniha lesní moudrosti*. 2.vyd. Praha: Olympia, 1991. ISBN 80-7033-084-8.
7. *Svitek březové kůry: kniha orlích per a mistrovství*. 3. nově zpracované, upravené vydání. Praha: Liga lesní moudrosti, 2013. ISBN 978-80-904567-3-0.

7 ELEKTRONICKÉ ZDROJE

1. Borovice.cz dětské tábory a rekreace: *Legislativa a některé vybrané normy pro práci s dětmi a mládeží a související.* (<http://www.borovice.cz/dokumenty/legislativa/>, uloženo 20. 12. 2016).
2. Liga lesní moudrosti (2013). p: úvodní strana (<http://www.ligalesnimoudrosti.cz/>, uloženo: 11. 12. 2016).
3. Wikipedie (2015): Woodcraft. (<https://cs.wikipedia.org/wiki/Woodcraft>, uloženo 11.12.2016).
4. YMCA v ČR 2008: *Pracovníci na táboře* (aktualizace příspěvku 31. 3. 2016), (<http://www.ymca.cz/programy/tabory/tabory-ymca---servis/pracovnici/>, uloženo 24. 2. 2017).

8 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Spící vlk - E. T. Seton.....	9
Obrázek 2 - Triumf vlků.....	10
Obrázek 3 - Znak woodcrafterského zákona	14
Obrázek 4 - Znak woodcraftu.....	17
Obrázek 5 - Woodcrafterská vlajka	17
Obrázek 6 - Obřadní plátno	18
Obrázek 7 - Woodcrafterská šerpa poct	18
Obrázek 8 - Pasovací kopí.....	19
Obrázek 9 - Tábořiště	25
Obrázek 10 - Polní kuchyně a jídelní stan.....	29

9 PŘÍLOHY

Seznam příloh:

1. Příloha.....Jídelníček
2. Příloha.....Přihláška na letní tábor Strážců údolí 2016
3. Příloha.....Prohlášení o zdravotním stavu táborníka
4. Příloha.....Potvrzení o dokumentaci
5. Příloha.....Prohlášení rodičů
6. Příloha.....Prohlášení o bezinfekčnosti
7. Příloha.....Dotazník

Příloha č. 1: Jídelníček

DEN	Snídaně	Polévka	Oběd	Svačina	Večeře
1.	X	X	X	x	Chleba, pomazánka
2.	houška s marmeládou	kuřecí vývar	kuře na paprice, houškový knedlík	jablko, sušenka	lečo s bramborem
3.	chleba se sýrem	francouzská	chillicon carne s chlebem	chleba s paštikou	restovaná mrkev, brambor
4.	houška s paštikou	česnečka	vepřový plátek na cibulce s rýží a sýrem	houška a jogurt	čočka, párek, vajíčko, okurka
5.	chleba s taveným sýrem	hrášková	tábornické špagety se sýrem	chleba s vajíčkovou pomazánkou	těstovinový salát
6.	houška s máslem a medem	pórková	buřtguláš s chlebem	jablko, sušenka	sekaná, brambor
7.	Chleba s fénixem + rajče	cibulačka	kuřecí na cibulce, bramborová kaše	chleba s rybí pomazánkou	cous-cous
8.	houška s marmeládou	hovězí vývar	rizoto	chleba s máslem, paprika	krupicová kaše
9.	houška s nutelou, kakao	mušličková	řízky, brambor	jogurt, jablko, skořice	uzené, bramborová kaše, okurka
10.	poryč	zeleninová s vajíčkem	rajská s masovými kuličkami, těstoviny	meloun, sušenka	
11.	houška s paštikou	výlet	svačina s sebou	svačina s sebou	kuřecí nudličky se zeleninou, rýže
12.	chleba s marmeládou	kuřecí s písmenky	vepřová klobása se zelím	jogurt (marmeláda, kakao), ovoce	těstoviny se špenátem, sýrem
13.	chleba se sýrem	rajská	setonův hrnec	mrkev s jablkem	těstovinový salát
14.	houška s medem	francouzská	špagety (párek, okurka, vajíčko...)	pomeranč, sušenka	bramborová kaše, krutí
15.	chleba s paštikou				

Příloha č. 2: Přihláška na letní tábor Strážců údolí 2016

Letní stanový tábor kmene Strážců údolí na Střele

Plzeňský kraj 30. 7. – 13. 8. 2016

Zveme všechny členy kmene Strážců údolí na vrchol našeho roku. Letos pod
názvem **ALCHYMISTA**.

Výchovný cíl: Naučit táborníky základní pravidla pobytu v přírodě. Nováčky naučit a u ostatních upevnit základní tábornické návyky a dovednosti. Utvrdit v tábornících vnitřní potřebu vzájemné podpory a pomoci, návyky sebeobsluhy v kolektivu a pomoci zejména mladším kamarádům dle zásad woodcraftu.

Náš cíl: Strávit dva týdny v nádherné krajině s kamarády, kdy poznáme kouzlo indiánského týpí a noci pod hvězdnou oblohou. Vyzkoušet si věci, které ve městě nezažijeme a poznáme, co všechno spolu dokážeme. A ještě u toho budeme hrát asi milion her!

Termín tábora: 30. 7. – 13. 8. 2016

nástup na tábor v sobotu 30. 7. **od 10 do 17 hod** (první společné jídlo je večere).

ukončení tábora v sobotu 13. 8. **v 17. hod**

Místo konání tábora: tábořiště kmene Jestřábů - Střela (viz mapka níže)

korespondenční adresa: Tábor kmene LLM Strážců údolí

(jméno dítěte)

Pošta Plasy

33101 PLASY

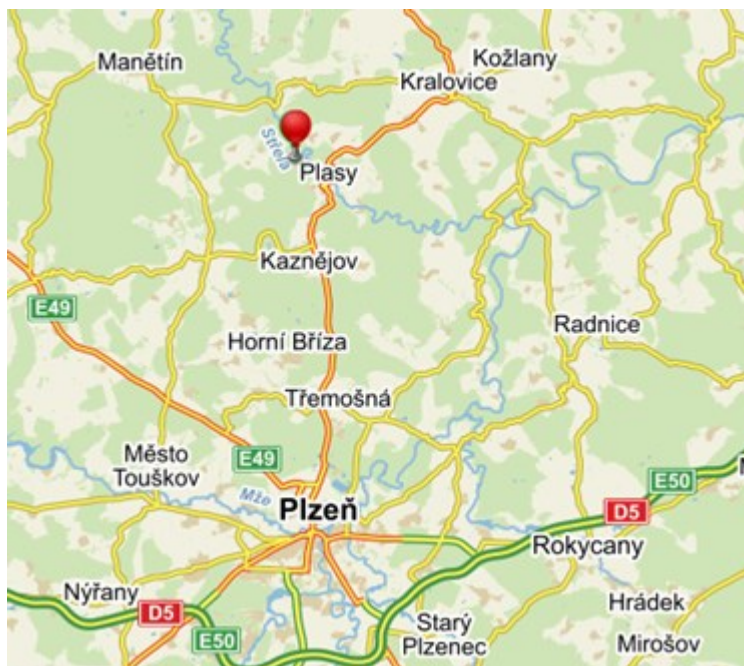
Účastnický poplatek: 2 350,- Kč (účastníci dřevní brigády si mohou odečíst z ceny 350 Kč – jmenovitě budu posílat po brigádě, aby nedošlo k omylu)

uhradit na č. ú. **2400185xxx/2010** do **3. 7. 2016**

Doprava: Vlastní. KDE PARKOVAT, PŘÍJEZD?

Auta parkujte přímo u zastávky vlaku – Horní Hradiště žel.st. a od tamtud budete mít vyznačenou cestu fáborky. Kousek podél kolejí a poté již cestičkou lesem a pod můstek. Je to docela kus cesty cca 500 – 700m, proto bych zvážila, co opravdu na tábor potřebujeme a co

ne ☺ Letos nebudeme z kapacitních důvodů stavět „bordel týpý“, proto všechny tašky a batohy, budou mít děti u sebe nebo po vybalení mohou rodiče odvést.

CO S SEBOU?

Důležité věci: průkaz zdravotní pojišťovny, prohlášení o zdravotním stavu táborníka (bezinfekčnost), potvrzení o dokumentaci, osobní léky s popisem užití, které předáte zdravotníkovi po příjezdu s bezinfekčností.

Proutková rohož na postel širší o 5cm než karimatka a delší o 20 cm než táborník – nutné pro táboření v týpí

Kapsář (stylový do týpí) či parfleš nad lůžko.

Věci na sebe a do batohu, které se na táboře uloží do vlastní bedničky (např. vojenský kufřík), mimo bot a jídelních potřeb.

- *Obuv* - tlapky, tenisky, pohorky/farmářky, holínky.
- *Oblečení* - sportovní a do přírody, indiánské (chlapci bederní roušku a košili, dívky šaty), osobní prádélko, *Pláštěnku* nebo nepromokavou bundu, plavky, sluneční brýle a čepici.
- *Spací pytel*, karimatku, dvě starší deky, spací tepláky.
- *Misku nebo* ešus, lžici, kovový hrnek, čturu/láhev alespoň 1l, nůž, hygienické potřeby, kolíčky, šňůru 5 m
- *Tužku*, zápisník, hudební nástroj (flétna, kytara), batůžek na výlety.
- *Sněmovní šerpu* nebo roucho, indiánské ozdoby a doplňky, vytisknutý výpis z Registru orlích per.
- Větší z ML si vezmou hodinky, sekeru, chlapci třecí dřeva, dívky křesadla (ocílku a křemen).

Co nebude potřeba! Elektronické hry, hudební přehrávače a jiné přístroje. Psí bojovník by je stejně po příjezdu zabavil a vydal při odjezdu. Zbytečné plasty a věci, které do přírody prostě nepatří.

Informativní schůzka s rodiči proběhne ve středu **20. 6. od 19:00 v klubovně**, je hlavně pro rodiče nováčků.

V případě dotazů se obraťte na Silvu

Rodiče, kteří potřebují vystavit fakturu za účastnický poplatek, sdělí včas název organizace, adresu, PSČ, IČ vedoucímu tábora.

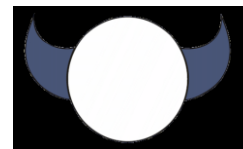
Podpisem na přihlášce rodiče stvrzují, že byli seznámeni a souhlasí s následujícími podmínkami:

- Vyplněná, podepsaná přihláška musí být odevzdána nejpozději **do 19. 6. 2016**
- Výše poplatku 2.350,- Kč (příp. snížená dle podmínek výše). Podle příslušných předpisů může na tábor přispět odborová organizace, zaměstnavatel či sociální odbor příslušného úřadu.
- Poplatek se hradí bankovním příkazem na číslo účtu **2400185103/2010** do **3. 7. 2016**
- Na účastníky tábora se vztahuje schválený táborový řád a denní režim.
- Návštěvy rodičů na táboře jsou možné jen v určeném termínu 12. 8. 2016, dřívější odjezdy táborníků nejsou možné z důvodu narušení kolektivu, výjimky je nutné předem domluvit s náčelníkem či vedoucím tábora.
- Osobní údaje slouží pro registraci účastníka, pro výkon zdravotní péče na táboře, atp. S osobními údaji je nakládáno ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. Shromážděné údaje jsou v předepsaných lhůtách likvidovány.
- Rodiče i táborník souhlasí s fotografováním v rámci činnosti, s archivací těchto fotografií a s jejich použitím při prezentaci a propagaci činnosti např. v kronikách, tisku, na internetu, atp. (viz souhlas s fotografováním).
- Rodiče mají právo na vyžádání nahlédnout do táborové dokumentace, včetně vyúčtování tábora.
- Svým přihlášením či příjezdem na tábor **se** zavazujete dodržovat **táborový řád**, ve kterém najdete mimo jiné pravidla a další důležité provozní věci včetně možnosti využít kárky k dopravě vašich věcí. Aktuální znění bude rozesláno po jejím zveřejnění.

Za Kmenovou radu: Silva – náčelnice a vedoucí tábora, Chirurg – ohnivce kmene, Top – strážce wampumu, Hanka – písmák, Coral – Strážce kopí, Waki – táborový zdravotník

Závazná přihláška na letní stanový tábor

(odevzdat do 19. 6. 2016)

Přihlašuji svého syna/svou dceru/sebe* na tábor

Ligy lesní moudrosti - kmen Strážců údolí

v termínu 30. 7. – 13. 8. 2016; v Údolí řeky Střely, Plasy

Jméno a příjmení táborníka: _____

rodné číslo: _____

bydliště vč. PSČ: _____

Telefon: _____

zdravotní pojišťovna: _____

e-mail pro zasílání informací: _____

Příloha č. 3:

Prohlášení o zdravotním stavu táborníka

Prodělané infekční nemoci (uved'te nemoc a rok)

.....

Alergie a užívané léky (uved'te přesné dávkování a pokyny pro případ zhoršeného stavu):

seno..... potraviny .....

pyl .....léky .....

jiné .....

plavec* (= splněný některý z činů 1Q mimo bodu 8 a 10) ANO / NE

Potvrzuji, že jsem na přihlášce uvedl/uvedla všechny údaje pravdivě a že jsem nezamlčel/a žádnou skutečnost (zdravotní stav apod.), která by mohla ohrozit průběh tábora. Zároveň potvrzuji, že jsem byl/byla seznámen/a se všemi organizačními náležitostmi tábora, s místem srazu i návratu, i s nutností odevzdat při příjezdu bezinfekčnost ne starší 24 hodin.

V..... dne .....

jméno a podpis

(zákonného zástupce u nezletilých)

Příloha č. 4:

Potvrzení o dokumentaci na Letním stanovém táboře kmene Strážců údolí na Kosím potoce

Souhlasím s fotografováním sebe/svého dítěte* za účely dokumentace a prezentace činnosti kmene.

V ..... dne .....

Podpis .....

*Nehodící se škrtněte.

Příloha č. 5:

Následující informace a prohlášení předat při nástupu na tábor 30. 7. 2016

Adresa pobytu rodičů či zákonných zástupců v době konání tábora:

.....

Pokud nebudete v době konání tábora k zastižení, uveďte čitelně jméno, adresu a telefon nejbližšího příbuzného nebo známého, na kterého se lze v případě potřeby obrátit:

.....

.....

Příloha č. 6:

Prohlášení o bezinfekčnosti

Prohlašuji, že okresní hygienik ani ošetřující lékař nenařídil

_____

bytem

_____

které je v mé péči, karanténní opatření (karanténu, zvýšený zdravotnický dozor nebo lékařský dohled). Dále, že není známo, že v posledním týdnu přišlo dítě do styku s osobami, které onemocněly přenosnou nemocí. Jsem si vědom/vědoma právních důsledků, které by mě postihly, kdyby toto prohlášení bylo nepravdivé. Rovněž souhlasím s tím, že pokud mě zdravotník tábora vyrozumí o moje onemocnění mého tohoto dítěte, že si ho z místa konání tábora odvezu, a to bez náhrady cestovného.

Místo pobytu odkud dítě přijelo na tábor:

_____

V ..... dne .....

Podpis (zákonného zástupce) .....

Příloha č. 7: Dotazník

Dobrý den,

ráda bych vás poprosila o vyplnění následujícího dotazníku, nepotrvá to déle jak 15 minut, slibuji. Moc mi tím pomůžete k vytvoření mé bakalářské práce, která je na téma Příprava a realizace woodcrafterského tábora 2016. Dotazník je anonymní a odpovědi z něj budou využity pouze pro mou závěrečnou práci.

Věk:

1) Po kolikáté jste byli na táboře?

2) Jak hodnotíte program a náplň tábora? (ohodnoťte jako ve škole)

1   -   2   -   3   -   4   -   5

3) Co se Vám na táboře líbí/s čím jste spokojeni?

4) Co se Vám na táboře nelíbí/co Vás zklamalo?

5) Co Vám na táboře chybělo?

6) Co se vám na woodcraftu líbí/přijde Vám sympatické? (vyber max. 3 odpovědi)

- Pobyť v přírodě
- Rovnocennost mezi účastníky akcí
- Indiánské prvky (obřady, tradice,...)
- Možnost seberealizace
- Malebnost (vyrábění, oblečení,...)
- Stoupání na horu
- Jiné (doplň) .....
- .....

7) Jaká myšlenka/zákon/princip ve woodcraftu vám přijde zajímavá a proč? (vyber max. 2 odpovědi)

- Znění 1. světla

.....
....

- Znění 2. světla

.....
....

- Znění 3. světla

.....
....

- Znění 4. světla

.....
....

- 9 hlavních zásad

.....
....

- Sedm tajemství lesní moudrosti

.....
....

- Jiné (doplň)

.....
.....

8) Chtěli byste jednou mít volenou funkci ve kmeni nebo LLM? (náčelník, ohnivec, písmák,...)

ANO - NE

9) Pokud jste v předešlé otázce (ot. č. 8) odpověděli ANO, co vás k tomu motivuje?

- Uznání druhých
- Vyzkoušet si vedení a organizaci dětského kmene
- Chci nějakým způsobem kmeni vrátit, co mi sám dal
- Cítím to jako svůj přirozený vývoj v organizaci
- Baví mě práce s dětmi a chci se jí věnovat na vyšší úrovni
- Myslím si, že pro to mám vlohy a smysl
- Nutí mě okolnosti
- Jiná odpověď

.....
.....

10) Můžete popsat, jak by podle vás měl vypadat ideální woodcrafter? (povaha, chování, apod.)

11) Chtěli byste žít woodcrafterským životem (životem bez moderních vymožeností, pouze s nejn nutnějšími věcmi) běžně přes rok?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

12) Doporučili byste tábor svým kamarádům?

ANO - NE

Moc vám děkuji za váš čas.

Přeji krásný zbytek dne

Silvie Příbylová